



## Eerste partiële herziening Regionale Structuurvisie Holland Rijnland

**Versie: 18 juli 2011**

*In Holland Rijnland werken samen:  
Alphen aan den Rijn, Hillegom,  
Kaag en Braassem, Katwijk  
Leiden, Leiderdorp, Lisse,  
Nieuwkoop, Noordwijk,  
Noordwijkerhout,  
Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen,  
Voorschoten en Zoeterwoude*





Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland  
Schuttersveld 9, 2316 XG Leiden  
Postbus 558, 2300 AN Leiden  
Tel. 071 – 523 90 90  
Fax. 071 – 523 90 99  
info@hollandrijnland.net  
www.hollandrijnland.net



**Versie: 4**

**Datum: 18 juli 2011**

## **1 Inleiding**

### **1.1 Kader van de herziening**

#### *Kader*

Deze herziening is een partiële herziening van de Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland, vastgesteld door het Algemeen Bestuur in juni 2009. De herziening betreft een aanpassing van de structuurvisie voor het gebied van het voormalige Rijnstreekberaad. De Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland blijft ongewijzigd, met uitzondering van de in deze herziening (in hoofdstuk 2) opgenomen wijzigingen.

#### *Plangebied en planhorizon*

De herziening betreft het grondgebied van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Rijnwoude. De planperiode van de herziening is gekoppeld aan die van de huidige regionale structuurvisie: 2020, met een doorkijk naar 2030.

#### *Reikwijdte*

De Wet ruimtelijke ordening (1 juli 2008) verplicht gemeenten, provincies en het Rijk een structuurvisie vast te stellen voor hun grondgebied. Regio's zijn niet verplicht om een structuurvisie op te stellen, maar mogen het wel. Dit houdt in dat de RSV geen wettelijk karakter heeft. Daarentegen is het Algemeen Bestuur bevoegd om de RSV vast te stellen en verbindt het de deelnemende gemeenten daarmee om afspraken uit de RSV uit te voeren (zelfbinding). De besluiten in de RSV zijn leidend voor structuurvisies en nota's van de gemeenten.

### **1.2 Aanleiding voor de herziening**

Op 1 april 2010 hebben de gemeenten van de voormalige regio Rijnstreek zich aangesloten bij de regio Holland Rijnland. De Regionale Structuurvisie moet hierop worden aangepast.

### **1.3 Beleidskaders voor de herziening**

In de eerste partiële herziening RSV wordt alleen bestaand beleid opgenomen zoals vastgelegd in de Regionaal Strategische Agenda van het voormalige Rijnstreekberaad, de structuurvisies van de gemeenten in de Rijnstreek, de Transformatievisie Oude Rijnzone, het Landschapontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek en de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport regio Boskoop.

2 Wijzigingen tekst Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland

Voorwoord

Paragraaf	pagina	Huidige tekst RSV	Wijzigen in
Voorwoord	3	..., historische centrumstad en de vele hechte dorpen, maken de regio ...	..., historische centrumstad, een stedelijke kern midden in het Groene Hart, de vele hechte dorpen en de groene omgeving maken de regio ...
Voorwoord	3	..., de prachtige kust of de diversiteit aan landschappen.	..., de prachtige kust, het Groene Hart of de diversiteit aan landschappen.
Voorwoord	3	Het tekort aan woningen pakt de regio met name aan in de stedelijke As Leiden – Katwijk, waarbij zowel aantal als kwaliteit van belang is.	Het tekort aan woningen pakt de regio met name aan in de stedelijke as Katwijk–Leiden en Alphen aan den Rijn, waarbij zowel aantal als kwaliteit van belang is.
Voorwoord	3	Economisch zetten we in op herstructurering van de Greenport Duin- en Bollenstreek.	Economisch zetten we in op de Greenports Duin-en Bollenstreek, Aalsmeer en Boskoop.
Voorwoord	3	... twaalf gemeenten ...	... vijftien gemeenten ...
Voorwoord	3	... de toekomst van de Randstad.  Met elkaar kunnen ...	... de toekomst van de Randstad.  Het samengaan van de voormalige regio Holland Rijnland met de voormalige regio Rijnstreek in 2010 betekent het samengaan van twee complementaire regio's, met ieder een eigen karakter en krachtenveld, die elkaar positief beïnvloeden. De gedifferentieerde kwaliteiten die elkaar versterken bieden kansen voor Holland Rijnland met een groter gebiedssamenstelling. De vergroting van de regio en de aanwezigheid van twee (toekomstige) 100.000+-gemeenten betekenen ook een toename van de regionale bestuurskracht, bijvoorbeeld richting hogere overheden.  Met elkaar kunnen ...

2.1 Kernbeslissingen

kernbeslissing	pagina	Huidige tekst RSV	Wijzigingen in:
	6	De regio kenmerkt zich door concentratie van stedelijk gebied in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie tussen Katwijk en Leiden, dat als een hoefijzer wordt omsloten door het landelijk en open gebied.	De regio kenmerkt zich door concentratie van stedelijk gebied in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden, en de stad Alphen aan den Rijn met de Oude Rijn als verbindende element. De stedelijke gebieden worden omringd door landelijk en open gebied, waarvan een belangrijk deel onderdeel is van het Groene Hart.
1 Holland Rijnland is een topwoonregio	6	Dit gebeurt voornamelijk in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie.	Dit gebeurt voornamelijk in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in de stedelijke kern Alphen aan den Rijn.
1 Holland Rijnland is een topwoonregio	6	Holland Rijnland bouwt netto 33.000 woningen in de periode 2020. De regio kiest niet voor meer bebouwing om te voorkomen dat een te grote druk op het landschap ontstaat.	Holland Rijnland bouwt netto 40.000 woningen in de periode 2000-2020. De regio kiest niet voor meer bebouwing om te voorkomen dat een te grote druk op het landschap ontstaat.
1 Holland Rijnland is een topwoonregio	6	Een gedifferentieerde woningvoorraad is hierbij een belangrijk uitgangspunt en om dit te bewerkstelligen wordt afgesproken dat in de regio per gemeente 30 procent van de woningbouwopgave in de sociale sector wordt gerealiseerd. In Leiden en Katwijk (binnen de oude gemeentegrenzen) wordt respectievelijk 20 en 20-30 procent gerealiseerd.	Een gedifferentieerde woningvoorraad is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Om dit te bewerkstelligen is afgesproken dat in de regio wordt gestreefd om per gemeente 30 procent van de woningbouwopgave in de sociale sector te realiseren. In Leiden en Katwijk (binnen de oude gemeentegrenzen) wordt respectievelijk 20 en 20 tot 30 procent gerealiseerd. Het doel hiervan is voorzien in de regionale behoefte. In de regionale woonvisie zal de differentiatie nader worden ingevuld.
1 Holland Rijnland is een topwoonregio	6	a. bouwen netto 33.000 woningen tot 2020 in de regio;	a. bouwen netto 40.000 woningen tot 2020 in de regio;
1 Holland Rijnland is een topwoonregio	6	b. realiseren per gemeente 30 procent van de woningbouw in de sociale sector, m.u.v. Leiden (20 procent) en Katwijk (bestaand	b. realiseren per gemeente 30 procent van de woningbouwopgave in de sociale sector, met uitzondering van Leiden (20 procent) en

		stedelijk gebied, tussen 20-30 procent);	Katwijk (bestaat stedelijk gebied tussen 20 en 30 procent), (met als doel om te voorzien in de regionale behoefte);
1 Holland Rijnland is een topwoonregio	6		d. bouwen gedifferentieerde woonmilieus met veel aandacht voor kwaliteit van de leefomgeving.
2 Leiden vervult een regionale centrumfunctie		a versterking van het ov-net met Leiden als centrum	a versterking van het ov-net met Leiden als belangrijk regionaal knooppunt
3 Concentratie stedelijke ontwikkeling	7	Zoals gezegd wordt de verstedelijkingsopgave geconcentreerd in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie.	Zoals gezegd wordt de verstedelijkingsopgave geconcentreerd in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in Alphen aan den Rijn.
3 Concentratie stedelijke ontwikkeling	7	Dit resulteert in een aanzienlijke herstructureringsopgave voor verouderde woonwijken. Minimaal 70 procent van de woningbouwopgave wordt hier gerealiseerd, dat betekent 23.100 woningen.	Het merendeel van de woningbouwopgave wordt hier gerealiseerd. Tot 2020 komen hier circa 29.000 woningen, ruim 70 procent van de regionale opgave. Dit resulteert onder meer in een herstructureringsopgave voor verouderde woonwijken.
3 Concentratie stedelijke ontwikkeling	7	Tot 2020 zal Holland Rijnland 147 hectare nieuw bedrijventerrein realiseren, waarvan 70 procent in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie.	Het merendeel van de nieuwe bedrijventerreinen wordt gerealiseerd in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in Alphen aan den Rijn.
3 Concentratie stedelijke ontwikkeling	7	Wat de kantooropgave betreft zal 415 vierkante meter nieuw oppervlak ...	Hetzelfde geldt voor de toekomstige kantooropgave.
3 Concentratie stedelijke	7	Bebouwing wordt geconcentreerd in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie,	Bebouwing wordt geconcentreerd in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van

ontwikkeling		binnen de randvoorwaarden van een duurzame en klimaatbestendige samenleving.	Katwijk tot en met Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in Alphen aan den Rijn. En ook binnen de randvoorwaarden van een duurzame en klimaatbestendige samenleving.
3 Concentratie stedelijke ontwikkeling	7	In dit gebied wordt tussen 2000 en 2020 gerealiseerd: a. toevoeging van netto 23.100 woningen in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie; b. 100 hectare nieuwe bedrijventerreinen in de Aangesloten Stedelijke Agglomeratie; c. 375.000 vierkante meter kantooroppervlak in de Aangesloten Stedelijke Agglomeratie.	In dit gebied: a. wordt het merendeel van de regionale woningbouwopgave gerealiseerd; b. wordt tussen 2000 en 2020 100 hectare nieuw bedrijventerrein in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden gerealiseerd; c. wordt tussen 2000 en 2020 375.000 vierkante meter kantooroppervlak in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden gerealiseerd; d. vervult Alphen aan den Rijn een regionale functie in het Groene Hart; e. vindt in de Oude Rijnzone tussen Leiden en Alphen aan den Rijn verstedelijking plaats conform de Transformatievisie Oude Rijnzone.
4 Groen-blauwe kwaliteit centraal	7	Dat wil zeggen dat groen en water het uitgangspunt zijn bij bijvoorbeeld de inpassing van de RijnlandRoute en centraal staan bij de invulling van de locatie Valkenburg.	Dat wil zeggen dat groen en water het uitgangspunt zijn bij bijvoorbeeld de inpassing van de RijnlandRoute en centraal staan bij de invulling van de locatie Valkenburg en de Oude Rijnzone.
4 Groen-blauwe kwaliteit centraal	8	Groen-blauwe raamwerk staat centraal bij alle ruimtelijke ontwikkelingen: a. Creëren van ecologische en recreatieve groene verbindingen tussen kust en Groene Hart: Noordwijk-Leeuwenhorst-Polder Hoogeweg-Kagerplassen-Groene Hart, Braassemermeer en Katwijk/Wassenaar-Papenwegse polder-De Horsten-Duivenvoordecorridor-Vlietlanden-Groene Hart	Groen-blauwe raamwerk staat centraal bij alle ruimtelijke ontwikkelingen: a. Creëren van ecologische en recreatieve groene verbindingen tussen kust en Groene Hart: Noordwijk-Leeuwenhorst-Polder Hoogeweg-Kagerplassen-Braassemermeer-Langeraardsche Plassen en Katwijk/Wassenaar-Papenwegse polder-De Horsten-Duivenvoordecorridor-Vlietlanden-

		<p>en twee noord-zuidverbindingen: Trekvaart-Kagerplassen-landgoederen-Valkenburg-Duinen en Kagerplassen-Leiden/Leiderdorp-park Cronesteijn-Oostvlietpolder-Vlietlanden.</p> <p>b. Er wordt een investeringsvoorstel gemaakt voor het regionale groenprogramma waarbij bestaande subsidiestromen en de regionale middelen in het kader van het groendeel van het Regionaal Investeringsfonds worden betrokken.</p>	<p>Bentwoud-Polder Nieuwkoop en Noorden en drie noord-zuidverbindingen: Trekvaart-Kagerplassen-landgoederen-Valkenburg-Duinen, Kagerplassen-Leiden/Leiderdorp-park Cronesteijn-Oostvlietpolder-Vlietlanden en Langeraardsche Plassen- Zegerplas-Zaans Rietveld-Bentwoud.</p> <p>b. Om de stedelijke concentratie langs de As Katwijk-Leiden, Oude Rijnzone en Alphen aan den Rijn niet als een stedenband door te laten groeien, is ervoor gekozen om tussen Groenendijk en Hazerswoude-Rijndijk een groot groenverband te introduceren. Het noordelijk en zuidelijk veenweidegebied worden hiermee visueel en ruimtelijk met elkaar verbonden. Tussen Alphen aan den Rijn en Bodegraven ligt de nadruk op het groene karakter en het behoud van doorzichten met daarbij passende ontwikkelingen. Zwammerdam, als dorp aan de rivier, is in dit geheel opgenomen.</p> <p>c. Er wordt een investeringsvoorstel gemaakt voor het Regionaal Groenprogramma waarbij bestaande subsidiestromen en de regionale middelen in het kader van het groendeel van het Regionaal Investeringsfonds worden betrokken.</p>
5 De Bollenstreek, Veenweide en Plassen en Duin, Horst en Weide blijven open	8	5 De Bollenstreek, Veenweide en Plassen en Duin, Horst en Weide blijven open	5 Het Groene Hart, de Bollenstreek en Duin, Horst en Weide blijven open
5 De Bollenstreek, Veenweide en Plassen en Duin,	8	Holland Rijnland kent een aantal kenmerkende open landschappen, namelijk de Bollenstreek (bloemen/bollen), de Veenweide en Plassen	Holland Rijnland kent een aantal kenmerkende open landschappen, namelijk de Bollenstreek (bloemen/bollen), het Groene Hart (veeteelt



Horst en Weide blijven open		(veeteelt) en een groene (rijks)bufferzone ten zuiden van de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie (Duin, Horst en Weide). Ruimtelijke ontwikkelingen mogen geen inbreuk plegen op die openheid van deze gebieden. In het geval van de Greenport wordt een forse herstructurering uitgevoerd om de landschappelijke kwaliteiten te behouden en te versterken. De verbindingen tussen deze open gebieden wordt verbeterd, conform de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). De bereikbaarheid en toegankelijkheid van deze gebieden voor recreanten en inwoners wordt verbeterd voor recreatief medegebruik (wandelen, fietsen, kanoën), om zo de beleving en het gebruik te bevorderen. Ten behoeve van de gebruikswaarde van deze gebieden wordt de bereikbaarheid voor alle verkeersmodaliteiten verbeterd.	en landbouw) en Duin, Horst en Weide (een groene (rijks)bufferzone ten zuiden van de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie). Ruimtelijke ontwikkelingen mogen geen inbreuk plegen op de openheid van deze gebieden. In het geval van de Greenport Duin- en Bollenstreek wordt een forse herstructurering uitgevoerd om de landschappelijke kwaliteiten te behouden en te versterken. De ecologische verbinding tussen deze open gebieden wordt verbeterd conform de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). De bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van deze gebieden voor recreanten en inwoners worden verbeterd voor recreatief medegebruik (wandelen, fietsen, kanoën), om zo de beleving en het gebruik te bevorderen. Ten behoeve van de gebruikswaarde van deze gebieden wordt de bereikbaarheid voor alle verkeersmodaliteiten verbeterd.
5 De Bollenstreek, Veenweide en Plassen en Duin, Horst en Weide blijven open	8	Kernbeslissingen: De regio kiest voor blijvende openheid van de Bollenstreek en Veenweide en Plassen:	Kernbeslissingen: De regio kiest voor blijvende openheid van het Groene Hart, de Bollenstreek en Duin, Horst en Weide:
5 De Bollenstreek, Veenweide en Plassen en Duin, Horst en Weide blijven open	8	a. De Greenport Ontwikkeling Maatschappij zet een herstructurering van de Greenport op, waarbij:	a. De Greenport Ontwikkel Maatschappij zet een herstructurering van de Greenport Duin- en Bollenstreek op, waarbij:
5 De Bollenstreek, Veenweide en Plassen en Duin, Horst en Weide blijven open	8	b. De agrarische activiteiten zijn drager van het open landschap in de Veenweide en Plassen, en door ...	b. De agrarische activiteiten zijn drager van het open landschap. Door ...

6 Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en Greenport	8	6 Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en Greenport	6 Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en Greenports
6 Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en Greenport	8	Deze zijn de kenniseconomie in al haar facetten en de Greenport.	Deze zijn de kenniseconomie in al haar facetten en de drie Greenports die geheel of gedeeltelijk in de regio liggen.
6 Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en Greenport	9	... het Space Businesspark in Noordwijk, de Greenport en de universiteit Leiden ...	... het Space Businesspark in Noordwijk, de Greenports Duin- en Bollenstreek, Aalsmeer en Boskoop en Universiteit Leiden ...
6 Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en Greenport	9	b. uitbouw van de internationale economische kracht van de Greenport.	b. uitbouw van de internationale economische kracht van de Greenports Duin- en Bollenstreek, Aalsmeer en Boskoop.
7 Verbetering van de regionale bereikbaarheid	9	Aandacht voor het ontbreken van en de noodzaak tot verbetering van de (OV-)verbindingen richting Schiphol en de Haagse regio.	Aandacht voor het ontbreken van en de noodzaak tot verbetering van de (OV-)verbindingen richting Schiphol/Amsterdam, regio Utrecht en Den Haag.
7 Verbetering van de regionale bereikbaarheid	9	... eerst bewegen, dan bouwen.	... eerst bewegen, dan bouwen. Ook wordt ingezet op uitbreiding van de capaciteit op de noord-zuid corridors N207 en N209, op aanleg van de Maximabrug en op de verbinding N207-N11.
		d. uitbreiding van het regionale fietsnetwerk	d. capaciteitsuitbreiding N207, N209 en verbinding N207-N11; e. uitbreiding van het regionale fietsnetwerk.

## 2.2 Inleiding

paragraaf	pagina	Huidige tekst RSV	Wijzigen in:
Inleidende tekst hoofdstuk 2	11	Holland Rijnland is een samenwerkingsverband van twaalf gemeenten: Kaag en Braassem	Holland Rijnland is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten: Alphen aan den Rijn,

		(voormalig Alkemade en Jacobswoude), Hillegom, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Het gebied ligt middenin de Randstad en telt circa vierhonderdduizend inwoners.	Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Het gebied ligt midden in de Randstad en telt ruim vijfhonderdduizend inwoners.
Reikwijdte	12	Op 1 januari 2009 zijn de gemeenten Alkemade en Jacobswoude gefuseerd tot de gemeente Kaag en Braassem. Het proces voor de totstandkoming van de Regionale StructuurVisie is gestart in 2005. Derhalve beslaat het plangebied van deze structuurvisie niet het grondgebied van de voormalige gemeente Jacobswoude.	<i>Tekst schrappen</i>
Relatie met andere plannen	12	Zo heeft de Nota Ruimte van het ministerie van VROM de Duin- en Bollenstreek als een van de vijf greenports aangewezen.	Zo liggen in Holland Rijnland geheel of gedeeltelijk drie van de vijf Greenports die door de Nota Ruimte van het voormalige Ministerie van VROM zijn aangewezen.
Relatie met andere plannen	12	... van het Groene Hart, dat voor een klein deel binnen de grenzen van Holland Rijnland valt.	... van het Groene Hart dat deels binnen de grenzen van Holland Rijnland valt.
Relatie met andere plannen	12	De Regionale Investeringsstrategie van Holland Rijnland geeft een financieel hoofdkader aan voor de prioriteit van projecten op regionaal niveau. Deze beschrijft dat alle deelnemende gemeenten jaarlijks een vastgesteld bedrag overmaken naar de regio, waarvan vijf grote projecten deels gefinancierd worden.	De Regionale Investeringsstrategie van Holland Rijnland geeft een financieel hoofdkader aan voor de prioriteit van projecten op regionaal niveau in het westelijk deel van de regio. Deze beschrijft dat de twaalf hieraan deelnemende gemeenten jaarlijks een vastgesteld bedrag overmaken naar de regio, waarvan vijf grote projecten deels gefinancierd worden.
Verantwoording	12	Daarnaast vormt deze visie de inzet en bijdrage van Holland Rijnland voor de toekomstige Provinciale Structuurvisie, die in ontwikkeling is.	Daarnaast vormt deze visie de inzet en bijdrage van Holland Rijnland voor de Provinciale Structuurvisie.
Leeswijzer	13	... kansen en sterke pijlers van regio Holland Rijnland. In hoofdstuk 4 ...	... kansen en sterke pijlers van regio Holland Rijnland. Paragraaf 3.4 geeft een beschouwing op de toegevoegde waarde van de voormalige Rijnstreekgemeenten.. In hoofdstuk 4 ...
Leeswijzer	13	Hoofdstuk 5 beschrijft de visie voor de vier verschillende, karakteristieke landschappen van	Hoofdstuk 5 beschrijft de visie voor de vier verschillende, karakteristieke landschappen van

		de regio: de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie, De Kustzone, de Bollenstreek en de Veenweide en Plassen.	de regio: de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie (van Katwijk tot en met Leiden en de stad Alphen aan den Rijn met de Oude Rijn als verbindend element), de Kustzone, de Bollenstreek en het Groene Hart.
--	--	---	--

2.3 *Inleidende beschouwing: het strategisch perspectief van de Randstad*

Dit hoofdstuk is geschreven voor Holland Rijnland anno 2009 door Donald Lambert, destijds stadsbouwmeester van de gemeente Leiden. In de huidige tekst wordt niet gewijzigd. Het hoofdstuk wordt uitgebreid met paragraaf 3.4, waarin de Rijn- en Veenstreek in een regionaal perspectief wordt gezien.

paragraaf	pagina	Huidige tekst RSV	Toevoegen
Inleidende tekst hoofdstuk 3	15	--	In 2011 is een beschouwing op de Rijnstreek aan dit hoofdstuk toegevoegd.
3.4 (nieuw)	21-22	--	3.4. De toegevoegde waarde voor de nieuwe regio Holland Rijnland Holland Rijnland neemt door de ligging tussen de vier grote steden een bijzondere en strategische positie in de Randstad in. De aard en de omvang van het gebied versterken deze positie. De toetreding van de voormalige regio Rijnstreek tot Holland Rijnland in 2010 betekent het samengaan van twee complementaire regio's, met ieder een eigen karakter en krachtenveld, die elkaar in positieve zin aanvullen. De nieuwe regio kenmerkt zich door een grote diversiteit aan landschappen en leefmilieus. Naast de landschappelijk-recreatieve kwaliteiten van de kustzone, het Groene Hart en het plassengebied kent het gebied zowel stedelijke, dorpse als landelijke leefmilieus. Binnen de nieuwe regio bevinden zich verschillende centra die, elk vanuit hun eigen kracht, samen opereren met als doel de regio Holland Rijnland als geheel te versterken. De vergroting van de regio naar een gebied met een omvang van circa 525 vierkante kilometer en de aanwezigheid van twee (toekomstige) 100.000+-gemeenten betekenen tevens een toename van de ruimtelijke en economische ontwikkelkansen, maar ook een versterking van de regionale bestuurskracht richting hogere overheden.  De economische potentie, de verscheidenheid aan woon- en leefmilieus en de

		<p>landschappelijk-recreatieve kwaliteiten van het Groene Hart en de Oude Rijn benadrukken de toegevoegde waarde voor de nieuwe regio Holland Rijnland.</p> <p><b>Economische potentie</b> De economische kracht van de nieuwe regio wordt versterkt . Greenport Aalsmeer, waar de gemeenten Nieuwkoop en Kaag en Braassem deel van uitmaken, is een van 's werelds grootste logistieke, handels- en kenniscentra op het gebied van sierteeltproductie. Daarnaast wordt met de Greenport regio Boskoop op termijn een speler op wereldniveau in de agrobusiness toegevoegd. De regionale binding geeft ruimte voor intensivering van de samenwerking van de Greenports Boskoop, Duin- en Bollenstreek en Aalsmeer. Zowel op het gebied van kennisdeling, logistiek als marketing zijn synergie-effecten denkbaar die de internationale positie van de Greenports specifiek en ook de regio in het algemeen versterken. De samenwerking tussen de Greenports binnen Holland Rijnland is gebaat bij goede fysieke verbindingen.</p> <p>De Overslag Terminal Alphen (OTA) is een belangrijke schakel in het (duurzame) goederenvervoer. Door de waterwegen binnen de regio heeft de terminal een sterke binding met de Rotterdamse haven als internationale mainport. Vervoer per boot is in het kader van energieverbruik aanzienlijk efficiënter dan vervoer over de weg.</p> <p><b>Stedelijke regionale kernen met dorpen in het groen</b> De afwisseling tussen stedelijke, dorpse en landelijke leefmilieus is een sterke kwaliteit. De ontwikkelpotenties van de Oude Rijnzone moeten worden benut als waardevolle aanvulling op de diversiteit van woonmilieus in de regio. Ruimtelijke ontwikkelingen in en grenzend aan stedelijke kernen zorgen voor een afname van de bebouwingsdruk in het buitengebied.</p> <p><b>Het Groene Hart</b> Nationaal Landschap Het Groene Hart beslaat circa de helft van het grondgebied van de nieuwe regio. Het landschap kenmerkt zich door cultuurhistorisch waardevolle landschapstructuren, karakteristieke waterlopen als de Meije en vergezichten over het veenweidegebied aan weerszijden van de Oude Rijn. Het is een waterrijk gebied met de Nieuwkoopse Plassen, de Langeraarse Plassen, het Braassemmeer en de Kagerplassen. De plassen</p>
--	--	--

		<p>hebben hoge natuurwaarden en bieden ruimte aan watersport. Het landschap wordt met name voor agrarische activiteiten gebruikt, maar recreatief medegebruik gaat een steeds grotere rol spelen. Het open landschap biedt daarnaast mogelijkheden om de regio als duurzaam en klimaatneutraal te profileren.</p> <p>Oude Rijn De Oude Rijn slingert als natuurlijk beeld- en identiteitsbepalend water door het gebied. Van oudsher wordt het landschap vanuit de oevers van de Oude Rijn gecultiveerd. Daarnaast functioneert de Oude Rijn al eeuwen als drager voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Deze bijzondere kwaliteit zorgt ervoor dat de van oorsprong noord-zuid georiënteerde regio Holland Rijnland een verruiming van het blikveld richting het oosten krijgt. Een goede oost-westverbinding met zowel openbaar vervoer, automobilititeit als recreatieve routes is voor deze ontwikkeling noodzakelijk. De voortvarende aanleg van de RijnGouwelijn als belangrijke schakel in het HOV netwerk binnen de regio is essentieel.</p> <p>De Oude Rijn als recreatief vaarwater is de verbindende schakel tussen de kust, de plassen in het Groene Hart en de Staande Mastroute. Watergerelateerde industrie en ontwikkeling van karakteristieke ligplaatsen bieden tegelijkertijd economische kansen.</p>
--	--	---

2.4 Ambities

paragraaf	pagina	Huidige tekst RSV	Wijzigen in:
4.1 De regio – geografische ligging	26	Aan de westkant grenst Holland Rijnland aan de Noordzee, aan de noordkant aan de regio Amsterdam, het Groene Hart ligt aan de oostkant en de Haagse regio met aansluitend Rotterdam aan de zuidkant.	De regio ligt tussen de grote steden Amsterdam, Utrecht en Den Haag met aansluitend Rotterdam. Aan de westkant grenst de regio aan de Noordzee.
4.1 De regio – geografische ligging	26	Dat is van groot belang voor de Greenport Duin- en Bollenstreek, het kloppend hart van het bollencomplex en de Keukenhof, een Nederlands icoon in het buitenland.	Dat is van groot belang voor Greenport Duin- en Bollenstreek, het kloppend hart van het bollencomplex, en de Keukenhof, een Nederlands icoon in het buitenland. Daarnaast is het van belang voor de Greenport regio

			Boskoop als internationaal centrum van het boomsiereteeltcluster (inclusief de pot- en containerteelt) met duurzame agrologistieke dienstverlening, en voor de Greenport Aalsmeer. De gemeenten Kaag en Braassem en Nieuwkoop maken sinds 2010 deel uit van de Greenport Aalsmeer. Rijnwoude is onderdeel van de Greenport regio Boskoop .
4.1 De regio – Landschapskenmerken	26	Holland Rijnland heeft een oppervlakte van circa 275 vierkante kilometer.	Holland Rijnland heeft een oppervlakte van circa 525 vierkante kilometer.
		Daarvan is slechts een kleine 30 procent aaneengesloten stedelijk gebied, dat bestaat uit Katwijk, Oegstgeest, Voorschoten, Leiden en Leiderdorp.	Nog geen 30 procent daarvan beslaat de stedelijke gebieden Alphen aan den Rijn en de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie, bestaande uit Katwijk, Oegstgeest, Voorschoten, Leiden en Leiderdorp.
	27	Van de in totaal 390.000 inwoners van Holland Rijnland wonen 250.000 inwoners in het aaneengesloten stedelijk gebied.	Van de in totaal 523.000 inwoners van Holland Rijnland wonen 324.000 inwoners (62%) in de stedelijke gebieden Alphen aan den Rijn en de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie.
	27	De hoofdpoging voor Holland Rijnland is de uitbouw van de positie als woonregio in combinatie met hoogwaardige bedrijvigheid en onderwijsvoorzieningen.	De hoofdpoging voor Holland Rijnland is de uitbouw van de positie als woonregio in combinatie met hoogwaardige bedrijvigheid en (onderwijs)voorzieningen.
Groene kader	27	Holland Rijnland kent vier verschillende landschapsomgevingen: <ul style="list-style-type: none"> <li>• De Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie, gelegen langs de oevers van de Oude Rijn</li> <li>• De Kustzone</li> <li>• De Bollenstreek</li> <li>• De Veenweide en Plassen</li> </ul>	Holland Rijnland kent vier verschillende landschapsomgevingen: <ul style="list-style-type: none"> <li>• De Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden en de stad Alphen aan den Rijn met de Oude Rijn als verbindend element</li> <li>• De Kustzone</li> <li>• De Bollenstreek</li> <li>• Het Groene Hart</li> </ul>
4.2 De waarde van de	27	Ook voor de regio Holland Rijnland neemt	Holland Rijnland, als schakel tussen de vier

Randstad – Noodzaak van een krachtig stedelijk netwerk		het belang van de Randstad toe. Regio Holland Rijnland is hierin complementair. Waar Den Haag zich profileert als stad van bestuur en recht, kent Leiden een internationaal befaamde rechtenfaculteit. Delft is het kenniscentrum van weg en waterbouw, terwijl in Holland Rijnland de nadruk ligt op bio science en space science en innovatie van de Greenport Duin- en Bollenstreek.	grote steden, maakt een belangrijk onderdeel uit van de Randstad. De aanwezigheid van de topsectoren agro-food, tuinbouw, logistiek, Life Science, water en energie leveren een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de economische positie van de Randstad. In Holland Rijnland ligt de nadruk op Bio Science en Space Science en innovatie van de Greenport Duin- en Bollenstreek. De Greenports Aalsmeer en Boskoop zetten in op behoud en uitbouw van de (inter)nationale concurrentiepositie van de agro-industrie op lange termijn.
	27	Deze Greenport wil ...	De Greenport Duin- en Bollenstreek wil ...
	27	..., gelegen in de gemeenten Leiden, Leiderdorp en Zoeterwoude.	..., gelegen in de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Rijnwoude en Alphen aan den Rijn.
4.2 De waarde van de Randstad – (Inter)nationaal perspectief	28	... het kenniscluster (van Universiteit Leiden, LUMC en bio science en space science), ...	... het kenniscluster (van Universiteit Leiden, LUMC, Bio Science en Space Science, ...
4.2 De waarde van de Randstad – (Inter)nationaal perspectief	28	... het cluster Greenport Bollenstreek en een toeristisch recreatief cluster.	... het cluster Greenports en een toeristisch-recreatief cluster.
4.3 Ambities	29	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een aantrekkelijk en toegankelijk Veenweide en Plassengebied</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een aantrekkelijk en toegankelijk Groene Hart</li> </ul>
4.3 Ambities	30	Een krachtige Greenport Duin- en Bollenstreek	Een krachtige verbinding tussen de Greenports Duin- en Bollenstreek, Aalsmeer en Boskoop;
4.4 Strategie	30	Evenwicht tussen economische functie (landbouw, Greenport)	Evenwicht tussen economische functie (landbouw, Greenports)
	30	... woningbouwopgave van netto 33.000 woningen (Programma van Afspraken) inclusief ...	... woningbouwopgave van netto 40.000 woningen, inclusief ...



	30	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ontwikkeling en verbetering van het woningenbestand op basis van een woningtekort van 1,5 procent.</li> <li>•</li> </ul>	<i>Tekst schrappen</i>
	30	...speerpunten bio science en space science, Greenport en recreatie...	...speerpunten Bio Science en Space Science, Greenports en recreatie...
4.5 Hoofdprojecten	31	De Greenport Duin- en Bollenstreek is een belangrijke rol ...	De Greenports hebben een belangrijke rol....
	31	Om die reden vormen de RijnlandRoute en de RijnGouwelijk kernprojecten voor de regio.	Om die reden vormen de RijnlandRoute, de N207 en de RijnGouwelijk kernprojecten voor de regio.
	31	De regio heeft de vijf hoofdprojecten – Rijnlandroute, RijnGouwelijk, de Noordelijke Ontsluiting Greenport, de Greenport Duin- en Bollenstreek en het Regionaal Groenprogramma – aangewezen als doelen van het Regionaal Investeringsfonds. De gemeenten stellen hier tot 2022 142,5 miljoen euro voor beschikbaar.	De regio heeft vijf hoofdprojecten – Rijnlandroute, RijnGouwelijk, de Noordelijke Ontsluiting Greenport, de Greenport Duin- en Bollenstreek en het Regionaal Groenprogramma – aangewezen als doelen van het Regionaal Investeringsfonds. De twaalf hieraan deelnemende gemeenten stellen hier tot 2022 142,5 miljoen euro voor beschikbaar.
4.6 Holland Rijnland in 2020	31	De Greenport heeft in een geherstructureerde en duurzame vorm ...	De Greenport Duin- en Bollenstreek heeft in een geherstructureerde en duurzame vorm ...
	31	... bloemen en aanverwante producten. De regio is uitstekend bereikbaar ...	... bloemen en aanverwante producten. De Greenport Aalsmeer heeft wereldwijd een sterke positie en een uitstekende reputatie als sierteelt- en businesscomplex en centrum van verslogistiek. Greenport Aalsmeer is één van 's werelds grootste logistieke, handels- én kenniscentra op het gebied van sierteeltproducten. En wil die sterke positie in de toekomst verder versterken en uitbouwen. De Greenport regio Boskoop heeft zich ontwikkeld tot een sterke, duurzame en beleefbare Greenport in een leefbare omgeving. Daarvoor zijn de centrumfunctie en identiteit versterkt en is de bereikbaarheid gewaarborgd. De duurzame Greenport regio

			Boskoop is ontstaan door efficiënt ruimtegebruik, bundeling, concentratie en herstructurering. Ook is de wateropgave structureel geregeld met duurzaam waterbeheer en voldoende zoetwatervoorziening. De regio is uitstekend bereikbaar ...
	31	... Leiden als centrale stad in de regio, net als de bereikbaarheid van de Leidse voorzieningen. Het toerisme ...	... Leiden als centrale stad in de regio, net als de bereikbaarheid van de Leidse voorzieningen. Alphen aan den Rijn vervult een centrum functie in het Groene Hart. De bereikbaarheid vanuit en tussen de omliggende dorpen is uitstekend.

### 2.5 Ontwikkelingsvisie

paragraaf	pagina	Huidige tekst RSV	Wijzigen in:
Inleidende tekst hoofdstuk 5	33	Holland Rijnland kent in grote lijnen vier karakteristieke landschappen: de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie, de Kustzone, de Bollenstreek en de Veenweide en Plassen.	Holland Rijnland kent in grote lijnen vier karakteristieke landschappen: de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie (van Katwijk tot en met Leiden en de stad Alphen aan den Rijn met de Oude Rijn als verbindend element), de Kustzone, de Bollenstreek en het Groene Hart.
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Doel	34	Verstedelijking in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie, om de omliggende gebieden open te houden.	Verstedelijking in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie tussen Katwijk en Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in Alphen aan den Rijn.
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Dilemma	34	De Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie is al een zeer dicht verstedelijkt gebied.	De Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie en Alphen aan den Rijn zijn al zeer dicht verstedelijkte gebieden.
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie –	34	<ul style="list-style-type: none"> <li>De Oude Rijn is een structurerend element in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De Oude Rijn is een structurerend element in het verstedelijkte gebied Verstedelijking in de Aaneengesloten</li> </ul>

Dilemma			Stedelijke Agglomeratie tussen Katwijk en Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in Alphen aan den Rijn.
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – De keuzes van Holland Rijnland zijn:	34	<ul style="list-style-type: none"> <li>Minimaal 70 procent van de nieuw te bouwen woningen realiseren binnen de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie, netto minimaal 23.100 woningen toevoegen in de periode 2000-2020</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het merendeel van de nieuw te bouwen woningen realiseren binnen de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie tussen Katwijk en Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in Alphen aan den Rijn. Tot 2020 worden hier circa 29.000 woningen gebouwd. Dit is ruim 70 procent van de regionale opgave.</li> </ul>
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – De keuzes van Holland Rijnland zijn:	34	<ul style="list-style-type: none"> <li>Versterking centrumfunctie van Leiden</li> <li>Betere inrichting ...</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Versterking van centrumfunctie van Leiden in de regio.</li> <li>Versterking van de centrumfunctie van Alphen aan den Rijn in het Groene Hart.</li> <li>Betere inrichting ...</li> </ul>
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – De keuzes van Holland Rijnland zijn:	34	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ontwikkeling van de knoop Leiden-Oost</li> <li>Faciliteren van stedelijke recreatie ...</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ontwikkeling van de knoop Leiden-Oost</li> <li>Versterking van de verbinding met Alphen aan den Rijn</li> <li>Faciliteren van stedelijke recreatie ...</li> </ul>
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – De keuzes van Holland Rijnland zijn:	34	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aanleg van nieuwe bedrijventerreinen zo veel mogelijk concentreren in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aanleg van nieuwe bedrijventerreinen zo veel mogelijk concentreren in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie, Alphen aan den Rijn en de Oude Rijnzone tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone</li> </ul>
5.1 Aaneengesloten Stedelijke	34	De Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie ligt aan de zuidkant van Holland Rijnland en	Het verstedelijkt gebied van Holland Rijnland concentreert zich in het zuiden van de regio. De

Agglomeratie – Het landschap		bestaat uit de gemeenten Leiderdorp, Leiden, Voorschoten, Oegstgeest en Katwijk. De rivier de Oude Rijn verbindt deze gemeenten met elkaar. De agglomeratie telt (peildatum 1 januari 2008) bijna 250.000 inwoners, wat gelijk staat aan 64 procent van de totale bevolking van Holland Rijnland (390.500).	rivier de Oude Rijn is het verbindende element. Het verstedelijkt gebied bestaat uit de zogenoemde Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie en Alphen aan den Rijn. De Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie bestaat uit de gemeenten Leiderdorp, Leiden, Voorschoten, Oegstgeest en Katwijk. Het verstedelijkt gebied telt 324.000 inwoners (peildatum 1 januari 2010), wat gelijk staat aan 62 procent van de totale bevolking van Holland Rijnland (523.000 inwoners).
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Het landschap	35	De bebouwing langs de rivier vertoont een even grote diversiteit: een historische stad, van oorsprong agrarische dorpen en kustplaatsen gelegen langs de oevers van de Oude Rijn.	De bebouwing langs de rivier vertoont een even grote diversiteit: een stad in het Groene Hart, een historische stad, van oorsprong agrarische dorpen en kustplaatsen gelegen langs de oevers van de Oude Rijn.
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Het landschap	35	Voorschoten fungeert als groene bufferzone en kan beschouwd worden als de uitloper van de Veenweide en Plassen.	Voorschoten fungeert als groene bufferzone en kan beschouwd worden als de uitloper van het Groene Hart.
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Het landschap	35	... (Leids Universitair Medisch Centrum). Katwijk ...	... (Leids universitair Medisch Centrum). Alphen aan den Rijn vervult een belangrijke centrumfunctie in het Groene Hart. Katwijk ...
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Doel en uitdaging stedelijke agglomeratie	36	... Zuidvleugelproject As Leiden-Katwijk. De gemeente Katwijk ...	... Zuidvleugelproject As Leiden-Katwijk. In de Transformatievisie Oude Rijnzone is de verstedelijkingsopgave voor het gebied langs de Oude Rijn tussen Leiden en Bodegraven vastgesteld. De gemeente Alphen aan den Rijn vervult een centrumfunctie voor het Groene Hart en is met ruim zeventigduizend inwoners de tweede stad van de regio. Na de voorgenomen fusie tussen Rijnwoude, Alphen aan den Rijn en Boskoop in 2014, groeit de gemeente Alphen aan den Rijn naar meer dan honderdduizend inwoners. De gemeente Katwijk ...

5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Doel en uitdaging stedelijke agglomeratie	36	Daarmee ontstaat naast Leiden een tweede regionaal zwaartepunt.	Daarmee ontstaat naast Leiden en Alphen aan den Rijn een derde regionaal zwaartepunt.
5.1 Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie – Bereikbaarheid	38	... kantoorontwikkeling en woningbouw. Het station van Leiden ...	... kantoorontwikkeling en woningbouw. Ook de provinciale weg N207 tussen Boskoop en Leimuiden slijbt langzaam dicht. Dagelijks staan er lange files van en naar Alphen aan den Rijn. De provincie Zuid-Holland werkt samen met de gemeenten aan het verbeteren van de doorstroming en inrichting van de corridor N207. Het station van Leiden ...
	38	... overstappers van bus op trein en andersom.	... overstappers van bus op trein en andersom. Het station van Alphen aan den Rijn krijgt de komende jaren een opknapbeurt. Centraal in de plannen staat de aanleg van de inmiddels gerealiseerde brede fiets- en voetgangerstunnel onder het spoor bij het station. Er komt ook een nieuw busstation.
5.2 De Kustzone – De keuzes van Holland Rijnland zijn:	38	<ul style="list-style-type: none"> <li>realisatie van groene en recreatieve verbindingen tussen de kust en Kaag en Braassem.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Realisatie van groene en recreatieve verbindingen tussen de kust en het Groene Hart.</li> </ul>
5.3 De Bollenstreek – De keuzes van Holland Rijnland zijn	40	<ul style="list-style-type: none"> <li>Oprichting van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij door de Greenportgemeenten: Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen</li> <li>Bevestiging van de afspraak gebiedsuitwerking: 2.625 hectare bollengrond</li> <li>Ontwikkeling van de Greenport heeft de voorkeur bij de afweging van de ruimtelijke ontwikkeling</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Oprichting van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij door de gemeenten in de Greenport Duin- en Bollenstreek: Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen.</li> <li>Bevestiging van de afspraak gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek: 2.625 hectare bollengrond.</li> <li>Ontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek heeft de voorkeur bij de afweging van de ruimtelijke ontwikkeling.</li> </ul>

5.3 De Bollenstreek	41	<i>Doel en uitdaging Greenport</i>	<i>Doel en uitdaging Greenport Duin- en Bollenstreek</i>
5.4 Veenweide en Plassen	42	5.4 Veenweide en Plassen	5.4 Groene Hart
	42	<i>Doel:</i> Behoud en versterking van de karakteristieken van de Veenweide en Plassen.	<i>Doel:</i> Behouden, versterken en ontwikkelen van de landschappelijke kwaliteiten van het Groene Hart.
	42	<i>Dilemma:</i> Sluipende verstedelijking van het landschap en druk op de agrarische bedrijven. Primaire functie van het Groene Hart, spanning tussen agrarische functies en stedelijke recreatie.	<i>Dilemma:</i> Sluipende verstedelijking zet het open landschap en de agrarische bedrijfsvoering onder druk. Tevens is er spanning tussen agrarische functies, natuurbeheer en stedelijke recreatie in het gebied.
	42	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De veehouderij is de drager van het open landschap</li> <li>• Planologische zekerheid bieden aan de veehouderij, die de drager is van het open landschap</li> <li>• Mogelijkheden bieden voor herstructurering, schaalvergroting en/of verbreding van grondgebonden agrarische bedrijven, waarbij de openheid en het karakter van het Groene Hart gewaarborgd blijft</li> <li>• Ruimte bieden voor uitbreiding recreatie en (agro)toerisme</li> <li>• Het landelijk gebied bereikbaar maken via langzaamverkeersroutes en OV</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Grondgebonden landbouw is de drager van het open landschap.</li> <li>• Planologische zekerheid bieden aan de grondgebonden landbouw, die de drager is van het open landschap.</li> <li>• Mogelijkheden bieden voor herstructurering, schaalvergroting en/of verbreding van grondgebonden agrarische bedrijven, waarbij de openheid en het karakter van het Groene Hart gewaarborgd blijven.</li> <li>• Ontwikkelen kwalitatief aantrekkelijk en samenhangend buitengebied als leefomgeving, met een betere inrichting van de overgangszone tussen dorp en buitengebied.</li> <li>• Ontwikkelen van recreatieve voorzieningen en verbindingen in samenhang met de agrarische en natuurfunctie.</li> <li>• Behouden en versterken van een duurzame ecologische en waterstructuur.</li> <li>• Waterberging realiseren daar waar nodig in de polder van de gemeente Nieuwkoop.</li> <li>• Het landelijk gebied bereikbaar maken via</li> </ul>

			langzaamverkeersroutes en openbaar vervoer.
	43	De Veenweide en Plassen strekt zich uit van Warmond in het westen tot Roelofarendsveen in het oosten en Zoeterwoude in het zuiden. De Veenweide en Plassen maakt onderdeel uit van het Groene Hart.	In Holland Rijnland strekt het Groene Hart strekt zich uit van Warmond in het westen tot en met de Nieuwkoopse Plassen in het oosten. En van Leimuiden in het noorden tot en met Bentwoud in het zuiden. In Holland Rijnland liggen het Land van Wijk en Wouden, Veenweide en Plassengebied en de Rijn- en Veenstreek in het Groene Hart.
	43	Aan de zuidkant is de groene verbinding ...	Aan de zuidwestkant is de groene verbinding ...
5.4 Veenweide en Plassen – Het landschap	43	Het Groene Hart is een van de twintig Nationale Landschappen van Nederland. Een Nationaal Landschap is een echt Nederlands landschap dat zich kenmerkt door een specifieke samenhang tussen verschillende landschapsonderdelen, zoals natuur, reliëf, grondgebruik en bebouwing. Een Nationaal Landschap is geen museum, maar een gebied waar mensen gewoon wonen, werken, ondernemen en recreëren. Door de status van het Groene Hart (en daarmee de Veenweide en Plassen) als Nationaal Landschap schenkt het Rijk veel aandacht aan deze streek. Het Rijk en de provincie zetten extra financiële middelen in om de kernkwaliteiten van het gebied te behouden en te versterken.	<i>Schrappen van de tekst (is verplaatst naar de volgende paragraaf)</i>
5.4 Veenweide en Plassen – Het landschap	43	... en ecologische gezien als het meest waardevol.	... en ecologische gezien als het meest waardevol. Het Landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek benadrukt de zeer herkenbare ruimtelijke opbouw van het gebied. De kenmerken van de verschillende landschapstypen zijn zeer goed herkenbaar. Behoud van deze verschillen is een belangrijk uitgangspunt van het landschapsontwikkelingsplan.

			<p>Elk landschapstype heeft zich op een eigen manier ontwikkeld. Enerzijds dankzij de kwaliteiten van de bodem en bijbehorende waterhuishouding, anderzijds dankzij de maatschappelijke vraag naar agrarische productiegronden, de behoefte aan wonen, werken en recreëren en de spontane en gestuurde ontwikkelingen in de natuur. Sommige landschappen, zoals de veenweidelandschappen, zijn al ontstaan in de twaalfde eeuw. Andere ontwikkelingen, zoals de verstedelijking van de stroomruggen, is pas ingezet in de twintigste eeuw.</p> <p>De oeverwallen en stroomruggen van de Oude Rijn kenmerken zich door de stedelijke ontwikkeling die op deze draagkrachtige bodem al enkele eeuwen plaatsvindt. Langs de Aar en het Aarkanaal zien we de laatste decennia een ontwikkeling van functies: naast de parkachtige groene functies vindt ook een ontwikkeling van rode functies en glas plaats. Op het knooppunt van deze twee stroomruggen heeft Alphen aan den Rijn zich als de grote regionale kern ontwikkeld. Deze gemeente vormt tegelijkertijd het economische en sociale scharnierpunt binnen het Groene Hart.</p> <p>Aan weerszijden van de stroomrug van de Oude Rijn strekken de veengronden zich uit. Ze lopen als een grote groene band van west naar oost door het plangebied. Richting de Kagerplassen is een meer grillig verkaveld veenweidelandschap ontstaan, met vele prachtige molens en dorpsilhouetten. Langs de Oude Rijn liggen de bebouwing en de ontginningsassen op de stroomruggen. Sloten en weteringen ontwateren de veengronden. Hoewel de veengronden van grote betekenis zijn voor de weidevogels, loopt</p>
--	--	--	---



			<p>de kwaliteit van deze gronden terug. Op lange termijn bepaalt de bodemdaling in deze veengebieden de mogelijkheden voor productieve landbouw.</p> <p>Via markante hoogteverschillen gaan de veenweidegronden in het noordoosten en zuiden van het gebied over in de laaggelegen droogmakerijen. Dit zijn robuuste landbouwgebieden met een grote omvang en een rationele verkaveling. De boerderijen liggen hier aan de rand of als groene eilanden in de polder. Verrassend genoeg zijn soms ook nog kleinere landschapselementen aanwezig. De provinciale en lokale wegen vormen een duidelijk ontsluitingsraamwerk in deze polders, welke op enkele trajecten visueel versterkt kan worden. De hooggelegen veendorpen, zoals Aarlanderveen, Ter Aar en Nieuwkoop, vormen prachtige linten door het gebied. De veendorpen hebben een rijke variatie aan rode en groene elementen, die in harmonie met elkaar ontwikkeld zijn.</p> <p>Het kwekerijenlandschap in Hazerswoude-Dorp neemt binnen het Groene Hart een geheel eigen plek in. In dit landschap is elke meter benut. Een aandachtspunt is de beeldkwaliteit van de bebouwingslinten in dit gebied en van de voorkanten van de kwekerijen. De kwekerijen zijn onderdeel van de Greenport regio Boskoop .</p> <p>De natuurlijke plassen van de Kaag en het Braassemmeer en de verveningsplassen van Langeraar en Nieuwkoop vormen een prachtige tegenhanger van het rationeel ontgonnen landschap. Zoals weidevogelkwaliteiten</p>
--	--	--	--

			<p>gekoppeld zijn aan de agrarische gronden, zijn de natuurwaarden voor moeras en water gekoppeld aan deze plassen. Het is belangrijk deze natuurwaarden te versterken, uit te breiden en te verbinden. Onder andere door meer natuurlijke oevers en struwelen te ontwikkelen en een netwerk van ecologische verbinding zones aan te leggen. De Meije, de Kromme Mijdrecht, de Drecht, de Does en de Oude Ade vormen prachtige waterlopen met een eigen gevarieerde bebouwings- en beplantingskarakteristiek. Zowel de plassen als de natuurlijke en gegraven waterlopen bieden volop ruimte aan de watersporter. In dit watersportgebied is optimalisering mogelijk door betere verbindingen aan te leggen. De toegankelijkheid van de oevers van plassen voor de fietser en wandelaar is vaak beperkt. Verbetering is mogelijk door nieuwe paden, verbindingen (bruggen) en uitkijpunten te aan te leggen.</p> <p>De Nieuwkoopse Plassen zijn een kroonjuweel voor de natuur. Deze plassen worden uitgebreid met een nieuwe robuuste structuur richting de Ronde Venen. Rond de Nieuwkoopse Plassen streeft Holland Rijnland naar een afgewogen zonering voor een evenwichtige ontwikkeling van de natuur en de recreatie.</p> <p>De weidse open ruimten, de koeien in de weilanden, de glimmende klei van de polders, de waterrijke omgeving en de prachtige molens en dorpsilhouetten zijn grote ruimtelijke kwaliteiten die mooi contrasteren met de omliggende stedelijke gebieden van onder andere Leiden, Zoetermeer en Amsterdam.</p>
--	--	--	--

5.4 Veenweide en Plassen – Doel en uitdaging Groene Hart	44	<i>Doel en uitdaging Groene Hart</i> De provincies ...	<i>Doel en uitdaging Groene Hart</i> Het Groene Hart is een van de twintig Nationale Landschappen van Nederland. Een Nationaal Landschap is een echt Nederlands landschap dat zich kenmerkt door een specifieke samenhang tussen verschillende landschapsonderdelen, zoals natuur, reliëf, grondgebruik en bebouwing. Een Nationaal Landschap is geen museum, maar een gebied waar mensen gewoon wonen, werken, ondernemen en recreëren. Door de status van het Groene Hart als Nationaal Landschap schenkt het Rijk veel aandacht aan deze streek. Het Rijk en de provincie zetten extra financiële middelen in om de kernkwaliteiten van het gebied te behouden en te versterken. De provincies ...
5.4 Veenweide en Plassen – Doel en uitdaging Groene Hart	45	De kernkwaliteiten van de Veenweide en Plassen zijn onder meer openheid met weidse vergezichten, verkavelingspatronen, open veenplassen, dijken, molens, kleine (lint)dorpen, historische kernen en koeien in de wei. Kortom: een Hollandse landschap in optima forma. Het gebied ten oosten van de A4 bij Zoeterwoude heeft de status van Nationaal Snelwegprogramma. Water speelt daarbij een dominante en bindende rol, die voor meer samenhang moet zorgen.	De kernkwaliteiten van het Groene Hart zijn onder meer openheid met weidse vergezichten, verkavelingspatronen, open veenplassen, dijken, molens, kleine (lint)dorpen, historische kernen en koeien in de wei. Water speelt daarbij een dominante en bindende rol. Kortom: een Hollandse landschap in optima forma. Het gebied ten oosten van de A4 bij Zoeterwoude heeft de status van Nationaal Snelwegpanorama, Belvédèregebied en provinciaal Topgebied Cultuurhistorie.
5.4 Veenweide en Plassen – Doel en uitdaging Groene Hart	45	Bovendien is dit deel van het Groene Hart een groene tegenhanger van het naastgelegen stedelijk gebied. De komende jaren wordt in dit deel van het Groene Hart fors geïnvesteerd in infrastructuur en nieuwe woon- en werkmilieus.	Bovendien is dit zuidwestelijke deel van het Groene Hart een groene tegenhanger van het naastgelegen stedelijk gebied. De komende jaren wordt hier fors geïnvesteerd in infrastructuur en nieuwe woon- en werkmilieus.
5.4 Veenweide en Plassen – Doel en uitdaging	45	Alleen dan wordt aangesloten bij de benadering van het Groene Hart als metropolitaan parklandschap met een	Alleen zo wordt aangesloten bij de benadering van de Rijksbufferzone als metropolitaan parklandschap met een belangrijke agrarische

Groene Hart		belangrijke agrarische betekenis, dat (mede) ten dienste staat van de stedelijke agglomeratie.	betekenis.
5.4 Veenweide en Plassen – Doel en uitdaging recreatie	45	<p><i>Doel en uitdaging recreatie</i> De Veenweide en Plassen moet als een 'Groene Gordel van Smaragd' een grotere bekendheid krijgen voor zowel de stedeling binnen Holland Rijnland als daarbuiten. Deze benaming komt van de gemeenten Kaag en Braassem, Leiden, Leiderdorp en Zoeterwoude. De recreatieve invulling van de Boterhuispolder en de Achthovenerpolder in Leiderdorp geven een goed voorbeeld van de mogelijkheden die Holland Rijnland regionaal kan toepassen voor de groenflanken. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar het gebied Duin, Horst en Weide. De traditionele veehouderij vormt van oudsher het landschap. Men zou kunnen zeggen dat het boerenbedrijf het veenweidelandschap is. Behoud en, waar nodig, herstel van het landschap is dan ook een belangrijk uitgangspunt. Velen genieten van dit karakteristieke landschap met vergezichten en grazende koeien in de wei. De melkveehouderij in het veenweidegebied is op veel plekken sterk en vitaal. Mits de productieomstandigheden dat toelaten blijft dat ook in de toekomst zo. Daarvoor is het belangrijk dat het ruimtelijke beleid schaalvergroting toelaat en ontwikkeling van nevenactiviteiten een kans krijgt. Wel moeten de openheid en het karakter van het Groene Hart gewaarborgd blijven. Dat is dan ook, samen en in samenhang met de recreatieve ontwikkeling, de richting die deze structuurvisie kiest.</p>	<p><i>Doel en uitdaging recreatie</i> De cultuurhistorie, het fraaie open landschap en de uitgebreide waterstructuur bieden volop kansen voor een interessant en gevarieerd recreatief aanbod aan voorzieningen en routes. Er liggen mogelijkheden in het verder verbinden van recreatieve routes over land en water. Denk hierbij aan het fietsknooppuntensysteem en wandelrondjes vanuit de kernen of voor verblijfsrecreanten, en aan het beter bevaarbaar maken van watergangen en sluizen. Een opwaardering van jaagpaden en kleine watergangen binnen de polders is mogelijk.</p> <p>De traditionele veehouderij is van oudsher kenmerkend voor het landschap. Velen genieten van dit karakteristieke landschap met vergezichten en grazende koeien in de wei. Behoud en eventueel herstel van het landschap is dan ook een belangrijk uitgangspunt. Bovendien is de melkveehouderij in het veenweidegebied op veel plekken sterk en vitaal. Mits de productieomstandigheden dat toelaten blijft dat ook in de toekomst zo. Daarvoor is het belangrijk dat het ruimtelijke beleid schaalvergroting toelaat en ontwikkeling van nevenactiviteiten een kans krijgt. Wel moeten de openheid en het karakter van het Groene Hart gewaarborgd blijven.</p> <p>Bij alle voorzieningen is een goede landschappelijke inpassing gewenst vanaf het water en het land. Gebruik van beplanting en sober kleurgebruik van harde materialen is</p>

			<p>hierbij aan de orde.</p> <p>Groei van de recreatieve voorzieningen is denkbaar, omdat hieraan behoefte is en dit bijdraagt aan de economische functie van het gebied. Landschappelijke criteria voor recreatieve ontwikkelingen zijn onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Aansluiten bij de bestaande schaal en maat van het landschap en bij bestaande bebouwings- en beplantingsstructuren.</li> <li>• Rekening houden met zichtlijnen op dorpsilhouetten en het zicht op de ringdijken.</li> <li>• Rekening houden met de ruimtelijke afwisseling langs de oevers van waterlopen en plassen. Soms ook zicht vanaf het water op het land behouden en andersom.</li> <li>• Molenbiotopen open houden.</li> <li>• Rekening houden met weidevogelgebieden.</li> <li>• Goede landschappelijk inpassing van de recreatieve ontwikkeling.</li> <li>• Landbouw blijft de hoofdfunctie.</li> </ul> <p>Dat is dan ook, samen en in samenhang met de recreatieve ontwikkeling, de richting die deze structuurvisie kiest.</p>
5.4 Veenweide en Plassen – Doel en uitdaging wonen	45	<p><i>Doel en uitdaging wonen</i> Vanwege het unieke karakter van de Veenweide en Plassen zou er meer aandacht moeten komen voor wonen. Inwoners van het gebied ...</p>	<p><i>Doel en uitdaging wonen</i> Vanwege het unieke karakter van het Groene Hart zou er meer aandacht moeten komen voor bebouwing. Het landschap kent een zeer open opbouw. Bebouwing valt daardoor al van verre op. De oudere bebouwingslinten laten zich typeren door een fraaie harmonie van bebouwing en beplanting.</p> <p>Inwoners van het gebied ...</p>
	45	<p>... prijzen en woontypes. Onderkend wordt dat ook de tuinbouw een</p>	<p>... prijzen en woontypes.</p>

		<p>economische factor van belang is voor dit gebied. Bij Roelofarendsveen liggen drie kassengebieden. Het kassengebied, grenzend aan het Braassemermeer, maakt plaats voor woningen, het gebied ten oosten van de A4 zal geherstructureerd worden tot een duurzaam kassengebied. Het kassengebied in Nieuwe Wetering blijft behouden. De gemeente Kaag en Braassem kent vier kassengebieden</p>	<p><i>Doel en uitdaging Greenports Aalsmeer en Boskoop</i></p> <p>Holland Rijnland onderkent dat de tuinbouw een economische factor van belang is voor het gebied. Nieuwe bedrijfsgebouwen en kassen vallen door hun omvang en lichte kleurgebruik vaak erg op. Een concentratie van kassen of van bedrijfsgebouwen is in de regel efficiënter in te passen dan verspreidliggende bedrijven. Om die reden maakt de glastuinbouw in de komende jaren een grote ontwikkeling door.</p> <p>In Holland Rijnland ligt de Greenport Aalsmeer in de gemeenten Nieuwkoop en Kaag en Braassem. In de gemeente Nieuwkoop is een grote transformatie van kassengebied aan de gang. In de Noordse Buurt wordt 135 hectare kassengebied omgevormd tot natuurgebied, Andersom wordt in het agrarisch gebied Nieuw Amstel Oost juist 200 hectare nieuw kassengebied ontwikkeld. Momenteel kent Kaag en Braassem vier kassengebieden. De Greenport Aalsmeer heeft het noordelijk kassengebied in Roelofarendsveen aangewezen als gebied waar kassen worden gecombineerd met kennisontwikkeling, opleidingsmogelijkheden en recreatie. De overige kassengebieden ontwikkelen zich door als duurzaam kassengebied.</p> <p>De Greenport regio Boskoop ligt in het Groene Hart op de grens van stad en land en heeft een verdicht karakter. Het is een uniek landschap van sierteelt en boomteeltbedrijven en maakt deel uit van het topgebied cultureel erfgoed Boskoop/Reeuwijk Dorp. Het oorspronkelijke landschap van de veenontginningen wordt hier</p>
--	--	---	--

			<p>volledig bepaald door de boom- en heesterkwekerijen. Het teeltgebied kent smalle kavels en relatief veel sloten (veenontginning). De lintbebouwingen vormen een integraal onderdeel van het sier- en boomteeltgebied. Momenteel ontwikkelt de Greenport regio Boskoop zich richting de pot- en containerteelt. Ook de handelsfunctie van de Greenport regio Boskoop wordt uitgebreid. Dit heeft een nog betere ontsluiting tot gevolg.</p>
5.4 Veenweide en Plassen – Bereikbaarheid	46	<p><i>Bereikbaarheid</i>  Het verbeteren van de langzaamverkeersroutes dragen bij aan een betere bereikbaarheid van de Veenweide en Plassen. Ook de bereikbaarheid van het stedelijk gebied naar de Veenweide en andersom verbetert daarmee. Daarnaast dragen goede OV-verbindingen bij aan de toegankelijkheid van het gebied. Door de betere bereikbaarheid komt het open gebied dichterbij de stedelingen.</p>	<p><i>Bereikbaarheid</i>  De N11, N207 en N231 zijn de grootste ontsluitingswegen van het Groene Hart in Holland Rijnland. Deze wegen zijn onder meer van essentieel belang voor de Greenports Boskoop en Aalsmeer. Om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in de toekomst te garanderen, is aanpassing van deze infrastructuur nodig. Daarnaast zijn ook de lokale verbindingen tussen de kernen van groot belang. Goede openbaarvervoerverbindingen dragen bij aan de toegankelijkheid van het gebied en zijn essentieel voor de inwoners.</p> <p>Het verbeteren van de langzaamverkeerroutes van en naar het stedelijk gebied zijn van belang voor een betere bereikbaarheid van het Groene Hart voor onder andere recreanten.</p>

2.6 Thema's per sector

paragraaf	pagina	Huidige tekst RSV	Wijzigen in:
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten	50	<ul style="list-style-type: none"> <li>Realisatie van recreatieve, ecologische en waterverbindingen Oost-West van de kust naar het Groene Hart: van de duinen van</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Realisatie van recreatieve, ecologische en waterverbindingen: Oost-west van de kust naar het Groene Hart: Noordwijk-Leeuwenhorst-Polder Hoogeweg-</li> </ul>

		Noordwijk tot het Braassemermeer en van de duinen van Katwijk en Wassenaar naar het Groene Hart Noord-Zuid: van de Trekvaart naar de duinen ten zuiden van Katwijk en van de Kagerplassen naar de Vlietlanden	Kagerplassen-Braassemermeer-Langeraardsche Plassen en Katwijk/Wassenaar-Papenwegse polder-De Horsten-Duivenvoordecorridor-Vlietlanden-Bentwoud-Polder Nieuwkoop en Noorden Noord-zuid: Trekvaart-Kagerplassen-landgoederen-Valkenburg-Duinen; en Kagerplassen-Leiden/Leiderdorp-park Cronesteijn-Oostvlietpolder-Vlietlanden; en Langeraardsche Plassen- Zegerplas-Zaans Rietveld-Bentwoud.
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – De keuzes van Holland Rijnland om het landschap te versterken zijn:	50	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Claim voor de grootschalige wateropgave oplossen in de Haarlemmermeer</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Claim voor de grootschalige wateropgave oplossen in Rijnwoude, Nieuwkoop en de Haarlemmermeer binnen de daarvoor aangewezen zoekgebieden.</li> <li>• Verdere ontwikkeling bosgebied Bentwoud met recreatie- en natuurfunctie.</li> </ul>
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Het landschap	50	Niet alleen de variatie, maar ook de openheid en de ligging midden in de Randstad ...	Niet alleen de variatie, maar ook de openheid van de Bollenstreek en het Groene Hart en de ligging midden in de Randstad ...
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Agrarische activiteiten	52	Voor de open gebieden van de Bollenstreek en de Veenweide en Plassen ligt dit anders.	Voor de open gebieden van de Bollenstreek, de Veenweide en de droogmakerijen ligt dit anders.
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Agrarische activiteiten	52	In Holland Rijnland houden agrarische activiteiten als bollenteelt en veeteelt het landschap open. Veeteelt is zowel in de Veenweide en Plassen als in de Bollenstreek aanwezig. De opgave is	In Holland Rijnland houden agrarische activiteiten als bollenteelt, akkerbouw en veeteelt het landschap open. Veeteelt is zowel in het Veenweidegebied als in de Bollenstreek aanwezig. Akkerbouw is vooral in de droogmakerijen te vinden. De opgave is ...
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Natuurgebieden	50	Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout (de drie noordelijke gemeenten) werken de PEHS uit in hun Ruimtelijk Perspectief, dat de ecologische verbinding tussen de duinen en de Ringvaart	<i>Schrappen van de tekst (is verplaatst naar verderop in deze paragraaf, bij de beschrijvingen van de oost-west verbindingen van de duinen naar het Groene Hart).</i>



en ecologische verbindingen Groene Hart		van de Haarlemmermeer moet versterken. Voorschoten werkt in samenwerking met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg de PEHS aan de zuidkant van de regio uit in het Pact van Duivenvoorde.	
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Natuurgebieden en ecologische verbindingen Groene Hart	52	De duinen en de binnenduinrand ten zuiden en noorden van Katwijk en ten noorden van Noordwijk en Noordwijkerhout zijn internationaal aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebieden.	De duinen en de binnenduinrand ten zuiden en noorden van Katwijk en ten noorden van Noordwijk en Noordwijkerhout, de Nieuwkoopse Plassen en de Wilck (Rijnwoude) zijn internationaal aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebieden.
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Natuurgebieden en ecologische verbindingen Groene Hart	52	... en een aantal eilanden. Holland Rijnland zal ...	... en een aantal eilanden. Veel natuur in het Groene Hart is verbonden met het water. In Nieuwkoop ligt het grootste (watergebonden) natuurgebied dat van (inter)nationaal belang is. Een robuuste ecologische verbinding met de Reeuwijksche Plassen is wenselijk. Holland Rijnland zal ...
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Natuurgebieden en ecologische verbindingen Groene Hart	52	Een aantal ecologische verbindingzones verbindt de natuurgebieden. Deze lopen van noord naar zuid via de Haarlemmertrekvaart en Leidse trekvaart via de Kagerplassen naar de landgoederenzone van Oegstgeest, en over de locatie Valkenburg naar de duinen. Een tweede verbindt de Kagerplassen via Leiden, Leiderdorp, park Cronesteijn en de Oostvlietpolder met de Vlietlanden. Twee verbindingen lopen van de duinen naar het Groene Hart. De noordelijke verbinding loopt van de duinen ten noorden en zuiden van Noordwijk via Leeuwenhorst, Polder Hoogeweg en de Kagerplassen naar het Groene Hart en Braassemmermeer. De zuidelijke verbinding loopt vanaf de duinen ten zuiden van Katwijk langs voormalig vliegveld Valkenburg en het Valkenburgse meer naar de Papenwegse	Een aantal ecologische verbindingzones verbindt de natuurgebieden. Deze lopen van noord naar zuid via de Haarlemmertrekvaart en Leidse trekvaart via de Kagerplassen naar de landgoederenzone van Oegstgeest, en over de locatie Valkenburg naar de duinen. Een tweede route verbindt de Kagerplassen via Leiden, Leiderdorp, park Cronesteijn en de Oostvlietpolder met de Vlietlanden. Een derde verbinding loopt van de Langeraardsche Plassen via het Zegerplas, Zaanse Rietveld naar Bentwoud. Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout (de drie noordelijke gemeenten) werken de PEHS uit in hun Ruimtelijk Perspectief, dat de ecologische verbinding tussen de duinen en de Ringvaart van de Haarlemmermeer moet versterken. Twee verbindingen lopen naar het

		<p>polder en de kroondomeinen van De Horsten via de Duivenvoordecorridor naar de Vlietlanden en het Groene Hart. Katwijk en Wassenaar stemmen de woningbouwplannen rond Valkenburg af op de zuidelijke ecologische verbinding. Voorschoten verwijderd in samenwerking met Leidschendam-Voorburg de kassen uit de zone Duin-Horst-Weide.</p>	<p>Braassemermeer en de Langeraaarse plassen en Westeinderplassen (Noord-Holland). De noordelijke verbinding loopt van de duinen ten noorden en zuiden van Noordwijk via Leeuwenhorst, Polder Hoogeweg en de Kagerplassen naar het Groene Hart en Braassemermeer. De zuidelijke verbinding loopt vanaf de duinen ten zuiden van Katwijk langs voormalig vliegveld Valkenburg en het Valkenburgse meer naar de Papenwegse polder en de kroondomeinen van De Horsten via de Duivenvoordecorridor naar de Vlietlanden, Bentwoud, Polder Nieuwkoop en Noorden in het Groene Hart.. Katwijk en Wassenaar stemmen de woningbouwplannen rond Valkenburg af op de zuidelijke ecologische verbinding. Voorschoten werkt in samenwerking met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg de PEHS aan de zuidkant van de regio uit in het Pact van Duivenvoorde. In samenwerking met Leidschendam- Voorburg verwijderd Voorschoten de kassen uit de zone Duin, Horst en Weide. Tussen de natuurgebieden rond de Nieuwkoopse Plassen en de Kromme Mijdrecht wordt 135 hectare grote glastuinbouwgebied gesaneerd. Doel van de sanering is om de Noordse Buurt te ontwikkelen tot een hoogwaardig natuurgebied.</p>
<p>6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Groen – Landgoederenzone, cultuurhistorische verbinding</p>	<p>53</p>	<p>... landschappelijke identiteitsdragers.</p>	<p>... landschappelijke identiteitsdragers.</p> <p>Nieuwe landgoederen kunnen een middel zijn om via particulier initiatief natuur te ontwikkelen. De nieuwe landgoederen moeten qua opzet en inrichting aansluiten bij het karakter van het betreffende landschap. Door de koppeling met het ecologische netwerk zijn niet alle locaties in de regio geschikt. De nieuwe landgoederen kunnen vooral geschikt zijn op die</p>

			plekken waar natuurontwikkeling is gewenst in combinatie met een robuuste groenstructuur en recreatief medegebruik.
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Blauw – water	54	... het watersysteem. De wateropgave ...	... het watersysteem. Het creëren van extra oppervlaktewater kan een oplossing zijn voor het tegengaan van de verziltingsproblematiek. De wateropgave ...
6.1 Versterken landschappelijke kwaliteiten – Blauw – Water	54	... regenwater bijvoorbeeld. Afhankelijk van ...	... regenwater bijvoorbeeld. In Holland Rijnland zijn er zoekgebieden voor waterberging in de Boterhuispolder en in Polder Nieuwkoop. In de gemeente Nieuwkoop moet nog nader bepaald worden waar en in welke mate waterberging nodig is. Een robuust en duurzaam watersysteem kan gecombineerd worden met wonen, natuur en recreatie. De waterkwaliteit van de Nieuwkoopse Plassen wordt behouden en waar mogelijk verbeterd. Het waterbeheer is gericht op het tegengaan van wegzuiging uit de plassen en het tegengaan van bodemdaling. Het watergebiedsplan van de waterbeheerder geeft hier invulling aan. Om de verziltingsproblemen die verband houden met de watervoorziening voor de uitbreiding van de pot- en containerteelt op te lossen, komt er een grote waterplas in Polder de Noordplas (Rijnwoude). Afhankelijk van ...
6.2 Recreatie en toerisme – Het landschap	57	Sterke troeven zijn de historische binnenstad Leiden, de Kagerplassen, het Braassemermeer, het Hollandse polderlandschap, ...	Sterke troeven zijn de historische binnenstad Leiden, de Kagerplassen, het Braassemermeer, de Nieuwkoopse Plassen, de Langeraarse Plassen, het Hollandse polderlandschap, ...
6.2 Recreatie en toerisme – Watertoerisme	58	... en langs doorgaande vaarroutes als de Haarlemmertrekvaart, Wijde Aa en de Leidsevaart nodig.	... en langs doorgaande vaarroutes als de Haarlemmertrekvaart, Wijde Aa, Leidsevaart, Oude Rijn en de Staande Mastroute nodig.
6.2 Recreatie en toerisme – Watertoerisme	56	Bijvoorbeeld nieuwe uitstapplaatsen, aanlegsteigers gecombineerd met aan het water gelegen eet- en drinkgelegenheden, ...	Bijvoorbeeld bewegwijzering, nieuwe uitstapplaatsen, aanlegsteigers gecombineerd met aan het water gelegen eet- en

			drinkgelegenheden, milieustations en laadpalen, ...
6.2 recreatie en toerisme – Agrotoerisme en Recreatie in de Veenweide en Plassen	59	<i>Agrotoerisme en recreatie in de Veenweide en Plassen</i> Het Veenweide en Plassengebied heeft veel ...	<i>Agrotoerisme en recreatie in het Groene Hart</i> Het Groene Hart heeft veel ...
6.2 recreatie en toerisme – Agrotoerisme en Recreatie in de Veenweide en Plassen	59	Feitelijk is er pas een begin gemaakt met het op een verantwoorde manier zichtbaar maken van het Veenweide en Plassengebied. Historische landschapslijnen ...	Feitelijk is er pas een begin gemaakt met het op een verantwoorde manier zichtbaar maken van het Groene Hart. Historische landschapslijnen ...
6.2 Recreatie en toerisme – Bereikbaarheid	59	... en de Duivenvoordecorridor naar het Groene Hart. Door op knooppunten van ...	... en de Duivenvoordecorridor naar het Groene Hart. Ook de bewegwijzering op het water (het sloepennetwerk) moet verder worden uitgebreid. Door op knooppunten van ...
6.2 Recreatie en toerisme – Bereikbaarheid	59	..., en van de kust via de Bollenstreek naar de Kaag, en van de kust via de bufferzone Valkenburg en de Duivenvoordecorridor naar het Groene Hart. Door op knooppunten van recreatieve routes ...	..., en van de kust via de Bollenstreek naar de Kaag, en van de kust via de bufferzone Valkenburg en de Duivenvoordecorridor naar het Groene Hart. Om wandel- en fietsroutes met elkaar te verbinden is het van belang om oversteekplaatsen te creëren bij watergangen (bijvoorbeeld de aanleg van een pont). Door op knooppunten van recreatieve routes ...
6.3 Milieu – Vliegtuiggeluid	62	Binnen de 20 Ke-contour uit de Nota Ruimte is geen grootschalige woningbouw mogelijk.	Binnen de 20 Ke-contour uit de Nota Ruimte zijn op basis van het Luchthavenindelingsbesluit Schiphol (LIB) geen nieuwe woningen of gebouwen met een onderwijsfunctie mogelijk.
6.3 Milieu – 380 kV Hoogspanningslijn (nieuw kopje)	63	<i>Paragraaf invoegen tussen 'Externe Veiligheid' en 'Energie en Klimaatbeleid'</i>	<b>380 kV-hoogspanningslijn</b> Om in de toekomst aan de vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen is uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk noodzakelijk. Door toepassing van 380 kV-lijnen, de zwaarste in hun soort, blijft het aantal lijnen beperkt. De uitbreiding van het netwerk richt zich in eerste

			<p>instantie op de Randstad en loopt van Wateringen tot Beverwijk. De uitbreiding zal deels bovengronds en deels ondergronds worden uitgevoerd en doorkruist de regio. Het tracé komt vanuit Zoetermeer bij Benthuizen de regio binnen en volgt een bestaande 150 kV- lijn langs Hazerswoude-Dorp en Hazerswoude-Rijndijk naar de A4 ten noordoosten van Leiderdorp. Daar volgt het de A4 tot de lijn iets voor Rijkswatering ondergronds verder gaat, om in de Haarlemmermeerpolder weer boven te komen.</p> <p>Vanwege de hoogte, de lange rechte lijnen en de mogelijke risico's van elektromagnetische straling is de hoogspanningslijn van sterke invloed op het landschap. Nieuwe woningen onder of boven de leidingen zijn niet toegestaan. Omdat de hoogspanningslijn polderlandschap doorkruist, is het een opvallend richtinggevend element in het landschap. Volgens planning is het gehele tracé eind 2014 klaar.</p>
6.4 Mobiliteit – De keuzes van Holland Rijnland om de bereikbaarheid te vergroten zijn:	64	<ul style="list-style-type: none"> <li>Realisatie van grote infrastructuurprojecten als de RijnlandRoute en de Noordelijke Ontsluiting Greenport</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Realisatie van grote infrastructuurprojecten als de RijnlandRoute, de Noordelijke Ontsluiting Greenport Duin- en Bollenstreek en de volledige verdubbeling van de N207-noord (2x2).</li> <li>Aanleg van de Maximabrug in combinatie met de westelijke Alphense rondweg voor een betere bereikbaarheid van de Hoogwaard, het ontlasten van de woonkern Koudekerk, het realiseren van de woningbouwopgave in de regio Holland Rijnland en het oplossen van de verkeers- en leefbaarheidsproblematiek in Alphen aan den Rijn.</li> </ul>
	64	<ul style="list-style-type: none"> <li>Station Sassenheim een belangrijk knooppunt voor de regio</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Stations Alphen aan den Rijn en Sassenheim als belangrijke subknooppunten voor de</li> </ul>

			regio.
6.4 Mobiliteit - Hoofdinfrastructuur	64	In Holland Rijnland ligt de nadruk ...	In het westen van Holland Rijnland ligt de nadruk ...
6.4 Mobiliteit – Hoofdinfrastructuur	64	... beduidend onderverdeeld. Naast deze ...	... beduidend onderverdeeld. In het oosten van de regio is deze situatie omgedraaid. Hier voorzien de N11 en een deel van de N209 in een behoefte, maar staan de de noord-zuid routes zoals de N207 onder druk. De N11 dient nog een volledige aansluiting te krijgen op de A12, de zogenoemde Bodegravenboog. Naast deze ...
6.4 Mobiliteit – Regionaal Verkeer en Vervoerplan	65	... voor de locatie waar de bestaande infrastructuur ontoereikend is.	... voor de locaties waar de bestaande infrastructuur ontoereikend is.
6.4 Mobiliteit – Bereikbaarheid voor wegverkeer	65	Greenport <i>(diverse keren in deze paragraaf)</i>	<i>(in alle gevallen in deze paragraaf)</i> Greenport Duin- en Bollenstreek
6.4 Mobiliteit – Bereikbaarheid voor wegverkeer	65	Holland Rijnland heeft de ambitie om de oost-west verbindingen te verbeteren en de verschillende verkeersstromen van doorgaand en bestemmingsverkeer zo veel mogelijk te ontvlechten.	Holland Rijnland heeft de ambitie om de oost-westverbindingen in het westen van de regio te verbeteren. Daarnaast is in het oosten van de regio het verbeteren van de bereikbaarheid van Alphen aan den Rijn en de Greenport regio Boskoop (corridor N207) een belangrijk onderwerp. Net als het ontvlechten van de verschillende verkeersstromen van doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer.
6.4 Mobiliteit – Bereikbaarheid voor wegverkeer	65	Daarnaast zijn de aanleg van de RijnGouwelijn en ontwikkelingen in de Oude Rijnzone redenen om bij de aansluiting op de N11 in Zoeterwoude een ongelijkvloerse kruising te realiseren.	Daarnaast zijn de aanleg van de RijnGouwelijn en ontwikkelingen in de Oude Rijnzone redenen om bij de aansluitingen op de N11 in Zoeterwoude en Alphen aan den Rijn ongelijkvloerse kruisingen te realiseren.
6.4 Mobiliteit – Bereikbaarheid voor wegverkeer	65	De randweg bevordert de doorstroming en de verkeersdruk in Rijnsburg en Katwijk aan den Rijn en op de N449.	De randweg bevordert de doorstroming en vermindert de verkeersdruk in Rijnsburg en Katwijk aan den Rijn en op de N449.
6.4 Mobiliteit – Bereikbaarheid	65	Daarnaast komt door de realisatie van de Noordelijke Randweg Voorhout een verbinding	Daarnaast komt door de realisatie van de Noordelijke Randweg Voorhout een verbinding

<p>voor wegverkeer</p>		<p>tussen de provinciale wegen N444, N450 en N443. Door het sluiten van de ringwegenstructuur bij Leiden ...</p>	<p>tussen de provinciale wegen N444, N450 en N443. Het verkeer in het Groene Hart tussen Leimuiden en Gouda neemt steeds verder toe. De wegen in en rondom de gemeenten in deze regio worden drukker en de provinciale weg N207 slijt langzaam dicht. Dagelijks staan er lange files tussen Alphen aan den Rijn en Leimuiden. De N207 is een zeer belangrijke verbinding in de regio en sluit aan op bijvoorbeeld de A4 en de N11. Maatregelen op de N207 hebben gevolgen op andere wegen, bijvoorbeeld in Alphen aan den Rijn. Daarom hebben de betrokken gemeenten en de provincie Zuid-Holland een pakket van maatregelen vastgesteld om de bereikbaarheid en leefbaarheid rondom de N207 te verbeteren. Denk aan capaciteitsuitbreiding op diverse locaties, omlegging van de N207 bij de Overslag Terminal Alphen (OTA), realisatie van de Maximabrug en de tunnel N209 in Hazerswoude-Dorp, en de aanleg van vrijliggende busbanen en de westelijke randweg Waddinxveen. Door de Maximabrug verbetert op korte termijn de huidige verkeerssituatie in Koudekerk en worden de geplande woningen in Rijnpark en het bedrijventerrein beter ontsloten. Op de lange termijn zal de brug, na aanvullend tracéonderzoek, in combinatie met de kleine en grote westelijke Alphense rondweg de bestaande en naar verwachting verder toenemende verkeers- en leefbaarheidsproblematiek in Alphen aan den Rijn oplossen.  Door het sluiten van de ringwegenstructuur bij Leiden ...</p>
<p>6.4 Mobiliteit –</p>	<p>66</p>	<p>Holland Rijnland heeft een regionale openbaar</p>	<p>Holland Rijnland heeft in 2009 een regionale</p>

Openbaar Vervoer		vervoervisie (OV-visie) vastgesteld.	openbaar vervoervisie (OV-visie) vastgesteld. Deze wordt in 2011 herzien in verband met de aansluiting van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Rijnwoude bij de regio.
6.4 Mobiliteit – Openbaar Vervoer	68	Daarnaast wordt het nieuwe station Sassenheim een belangrijk knooppunt in de regio.	Daarnaast zijn de stations Alphen aan den Rijn en Sassenheim belangrijke knooppunten in de regio.
6.4 Mobiliteit – Openbaar Vervoer	68	... tot volwaardige HOV-lijnen.	... tot volwaardige HOV-lijnen. De bestaande OV-visie Holland Rijnland wordt in 2011 geharmoniseerd met de voormalige Rijnstreek gemeenten. Zo is de (H)OV-verbinding Alphen aan den Rijn-Schiphol een belangrijk toe te voegen element.
6.4 Mobiliteit – RijnGouwelijn	69	... Alphen aan den Rijn en de Rijnzonegemeenten verbinden met Leiden en de kust ...	... alle gemeenten tussen Gouda en Leiden verbinden met de kust ...
6.4 Mobiliteit – Verbindingen naar omliggende regio's	69	... van de grensstreek te verbeteren. Daarnaast zijn er ...	... van de grensstreek te verbeteren. Als onderdeel van het Zuidvleugelnets is in het noordoosten van de regio de verbinding Alphen aan den Rijn-Schiphol als eerste prioriteit opgenomen in de provinciale Nota Operationalisering Openbaar Vervoer. Daarnaast zijn er ...
6.4 Mobiliteit – Stedenbaan	70	Nog voor 2011 wordt station Sassenheim in gebruik genomen.	Eind 2011 wordt station Sassenheim in gebruik genomen.
6.4 Mobiliteit – Invoegen tussen paragrafen 'Stedenbaan' en 'goederenvervoer' kopje 'OV-problematiek kleine kernen'	70	--	<i>OV-problematiek kleine kernen</i> De bereikbaarheid van kleine kernen met het openbaar vervoer is een punt van aandacht. Een slechte bereikbaarheid zet de leefbaarheid van deze kernen verder onder druk. Uitgangspunt is dat een kern van meer dan achthonderd inwoners wordt voorzien van openbaar vervoer. Dit is nog niet in alle kernen het geval, bijvoorbeeld in Langeraar (Nieuwkoop). Alleen een verbinding tussen een kleine kern en een stad in de omgeving is niet voldoende. Er moet



			<p>ook worden gezocht naar mogelijkheden om kleine kernen onderling te verbinden met openbaar vervoer.</p> <p>Na het aanleggen van de RijnGouwelijn mag de bus geen concurrent worden van het spoor. Toch is het wel van belang dat de (kleine) kernen die nu voorzien zijn van openbaar vervoer er na de aanleg van de RijnGouwelijn qua bereikbaarheid door openbaar vervoer niet op achteruitgaan.</p>
6.4 Mobiliteit – Fiets	70	... Voorhout en (het toekomstige station) Sassenheim. Goede veilige stallingen ...	... Voorhout en (het toekomstige station) Sassenheim. Maar ook van en naar de aan te leggen RijnGouwelijn haltes is een snel, comfortabel en aansluitend fietsnetwerk een nadrukkelijke voorwaarde voor het succes van de lijn. Goede veilige stallingen ...
6.4 Mobiliteit – Fiets	70	Verbeteren doorgaande fietsroutes parallel aan de kust, naar de kust, rondom de Kagerplassen en door de Bollenstreek hebben bovendien voor recreatie positieve gevolgen.	Verbeterde doorgaande fietsroutes parallel aan de kust, naar de kust, in het Groene Hart, rondom de Kagerplassen en door de Bollenstreek hebben bovendien positieve gevolgen voor de recreatie.
6.5 Wonen in stad en land – De keuzes van Holland Rijnland om wonen in stad en land te verbeteren zijn:	71	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Concentratie van nieuwbouw in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie door middel van inbreiding en herstructurering (minimaal 70 procent van de nieuwbouw)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Concentratie van nieuwbouw door middel van inbreiding en herstructurering in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en Alphen aan den Rijn, met de Oude Rijn als verbindend element. Tot 2020 worden hier circa 29.000 woningen gebouwd. Dit is ruim 70 procent van de regionale woningbouwopgave.</li> </ul>
6.5 Wonen in stad en land – De keuzes van Holland Rijnland om wonen in stad en land te	71	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Concentratie van nieuwbouw binnen de rode contour (zoals gedefinieerd in het Streekplan 2003 en haar herzieningen) (70 procent van de nieuwbouw)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Concentratie van woningbouw binnen bestaand stedelijk en dorpsgebied (conform de Provinciale Structuurvisie 2010 en de Verstedelijkingsafspraken Zuidvleugel 2010).</li> </ul>

verbeteren zijn: 6.5 Wonen in stad en land – De keuzes van Holland Rijnland om wonen in stad en land te verbeteren zijn:	71	<ul style="list-style-type: none"> <li>De regio realiseert in de periode 2000-2020 netto 33.000 woningen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De regio realiseert in de periode 2000-2020 netto 40.000 woningen. De Duin- en Bollenstreek heeft een extra opgave op basis van de afspraken die gemaakt zijn in de Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek. De regio kiest niet voor meer bebouwing om te voorkomen dat een te grote druk op het landschap ontstaat.</li> </ul>
6.5 Wonen in stad en land – De keuzes van Holland Rijnland om wonen in stad en land te verbeteren zijn:	71	<ul style="list-style-type: none"> <li>Per gemeente gemiddeld 30 procent sociale woningbouw</li> <li>De gemeente Leiden minimaal 20 procent sociale woningbouw en de oude gemeente Katwijk 20-30 procent sociale woningbouw</li> <li>10 procent van de regionale opgave goedkope koopwoningen realiseren</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Een gedifferentieerde woningvoorraad is uitgangspunt voor de regio.</li> <li>In de regio wordt per gemeente gestreefd naar realisatie van 30 procent van de woningbouwopgave in de sociale sector. Het doel hiervan is om te voorzien in de regionale behoefte. In de regionale woonvisie zal de differentiatie nader worden ingevuld.</li> <li>De gemeente Leiden streeft ernaar om minimaal 20 procent sociale woningbouw te realiseren en de oude gemeente Katwijk streeft ernaar om 20 tot 30 procent sociale woningbouw te realiseren.</li> <li>In Nieuwkoop geldt voor 330 woningen die in het kader van de transformatie glastuinbouw Noordse Buurt bij Nieuwveen komen, dat 17 procent sociale woningbouw is.</li> </ul>
6.5 Wonen in stad en land – De keuzes van Holland Rijnland om wonen in stad en land te verbeteren zijn:	71	... de doelen van de Greenport.	...de doelen van de Greenport Duin- en Bollenstreek.

6.5 Wonen in stad en land – De keuzes van Holland Rijnland om wonen in stad en land te verbeteren zijn:	71	<ul style="list-style-type: none"> <li>Concentratie van woningbouw in het Groene Hart op de locatie Braassemerland door transformatie van glas</li> </ul>	Concentratie van woningbouw in het Groene Hart op de locatie Braassemerland door transformatie van glas en het realiseren van de opgave zoals is vastgelegd in de Transformatievisie Oude Rijnzone.
6.5 Wonen in stad en land – Woningmarkt	72	Dat leidde tot een verhoging van de druk op de woningmarkt en manifesteerde zich in een gat tussen huur en koop. Hierdoor komen jonge gezinnen en starters in de knel of trekken weg uit de regio.	Dat leidt tot een verhoging van de druk op de woningmarkt en manifesteert zich in een gat tussen huur en koop. Hierdoor kunnen starters en jonge gezinnen in de knel komen.
6.5 Wonen in stad en land – woningmarkt	72	Dit onderzoek biedt actuele inzichten in de ontwikkelingen van de woningmarkt ...	Dit onderzoek biedt inzichten in de ontwikkelingen van de woningmarkt ...
6.5 Wonen in stad en land – woningmarkt	72	In 2002 was de verwachting dat door de realisatie van 33.000 woningen tussen 2000 en 2020 er voldoende gebouwd was voor migratiesaldo 0, evenwicht tussen vestiging en vertrek.	De verwachting was dat door de realisatie van 40.000 woningen tussen 2000 en 2020 er voldoende woningen was voor migratiesaldo nul, evenwicht tussen vestiging en vertrek.
6.5 Wonen in stad en land – woningmarkt	72	... committeert regio Holland Rijnland zich aan het realiseren van 2.500 tot 6.000 woningen binnen de invloedsgebieden van de stations.	... committeert regio Holland Rijnland zich aan het realiseren van 2.500 tot 6.000 woningen binnen het invloedsgebied van de Stedenbaanstations.
6.5 Wonen in stad en land – woningmarkt	72	Op welke wijze Holland Rijnland deze opgave realiseert, wordt in 2009 betrokken bij de uitwerking van de verstedelijkingsopgave.	Op welke wijze Holland Rijnland deze opgave realiseert, wordt duidelijk in de uitwerking van de verstedelijkingsopgave in het programma Stedenbaan.
6.5 Wonen in stad en land – Kwalitatieve woningopgave	72	<i>Kwalitatieve woningopgave</i>	<i>Woningbouwopgave</i>
6.5 Wonen in stad en land - Kwalitatieve woningopgave	72	Conform het Convenant Woningbouw afspraken met het Rijk moet de productie van 14.620 woningen tussen 2005 en 2009 op 1 januari 2010 leiden tot een woningtekort van maximaal 1,7 procent in de regio. De totale woningbouwopgave tussen 2000 en 2020	De totale woningbouwopgave tussen 2000 en 2020 omvat netto 40.000 woningen.

		omvat netto 33.000 woningen.	
6.5 Wonen in stad en land - Kwalitatieve woningopgave	72	Om het aantrekkelijke landschap van de regio te behouden laat Holland Rijnland het grootste gedeelte van de woningbouwopgave realiseren in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie. Tot 2020 worden hier circa 23.100 woningen gebouwd (inclusief circa 2.500 woningen op de locatie Valkenburg eerste fase, het restant valt vermoedelijk buiten de planperiode). Dit is ongeveer 70 procent van de regionale woningbouwopgave.	Om het aantrekkelijke landschap van de regio te behouden laat Holland Rijnland het grootste gedeelte van de woningbouwopgave realiseren in de Aaneengesloten Stedelijke Agglomeratie van Katwijk tot en met Leiden, langs de Oude Rijn tussen Leiden en Alphen aan den Rijn conform de Transformatievisie Oude Rijnzone en in Alphen aan den Rijn. Tot 2020 worden hier circa 29.000 woningen gebouwd (inclusief 2.500 woningen op de locatie Valkenburg eerste fase, het restant valt vermoedelijk buiten de planperiode. Dit is ruim 70 procent van de regionale woningbouwopgave.
6.5 Wonen in stad en land - Kwalitatieve woningopgave	72	Met deze woningbouwlocatie kan de woningbehoefte in het Groene Hart worden geconcentreerd.	<i>Tekst schrappen.</i>
6.5 Wonen in stad en land – Differentiatie van woningen en milieus	73	Het merendeel van de woningen in de sociale (huur)sector ligt in Leiden en Katwijk.	Het merendeel van de woningen in de sociale (huur)sector ligt in Leiden, Katwijk en Alphen aan den Rijn.
6.5 Wonen in stad en land – Differentiatie van woningen en milieus	73	* tussen 2010 en 2020 in elke gemeente ten minste 30 procent sociale sectorwoningen te bouwen. Uitzonderingen daarop zijn Leiden en Katwijk, waar ten minste 20 procent sociale sectorwoningen komen.	<ul style="list-style-type: none"> <li>tussen 2010 en 2020 per gemeente te streven naar realisatie van 30 procent socialesectorwoningen in de regio. Uitzonderingen daarop zijn Leiden en Katwijk, waar minimaal 20 procent socialesectorwoningen komen. Het doel hiervan is te voorzien in de regionale behoefte. In de regionale woonvisie zal de differentiatie nader worden ingevuld.</li> </ul> <p>In Nieuwkoop is door de provincie een extra woningbouwopgave toegekend van 430 woningen om sanering van glastuinbouw in de Noordse Buurt financieel mogelijk te maken. Om het aantal extra woningen zo beperkt mogelijk</p>

			te houden, is een bouwprogramma met relatief veel dure woningen toegekend. Voor 330 woningen geldt om deze reden een realisatie van 17 procent in de sociale sector.
6.5 Wonen in stad en land – Differentiatie van woningen en milieus	73	De categorie sociale sectorwoningen wordt gevormd door huurwoningen tot de liberalisatiegrens (€ 631,73 prijspeil 1 juli 2009) en sociale koopwoningen (tot € 191.580, prijspeil 1 januari 2009) (Regionale Woonvisie Holland Rijnland 2009-2019).	De categorie socialesectorwoningen wordt gevormd door huurwoningen tot de liberalisatiegrens (€ 652,52, prijspeil 1 januari 2011) en sociale koopwoningen (tot € 221.000 voor de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Rijnwoude in het Groene Hart en tot € 198.000 voor de overige gemeenten, prijspeil 1 januari 2011).
6.5 Wonen in stad en land – Differentiatie van woningen en milieus	73	Ook buiten de As Leiden-Katwijk, meer dan nu het geval is.	<i>Tekst schrappen</i>
6.5 Wonen in stad en land – Differentiatie van woningen en milieus	74	Inzet van de regio is om van de totale woningbouwopgave ongeveer 70 procent binnen steden en dorpen te realiseren.	Inzet van de regio is om de woningbouw binnen bestaand stedelijk en dorpsgebied te concentreren (conform de Provinciale Structuurvisie 2010 en de Verstedelijkingsafspraken Zuidvleugel 2010).
6.5 Wonen in stad en land – Differentiatie van woningen en milieus	74	Landelijk onderzoek wijst uit dat de voorkeuren van woningzoekenden met name uitgaan van meer uitgesproken woonmilieus: bij uitstek stedelijk, groen-suburbaan en wonen op een 'kleinere schaal' (kleinstedelijk, dorps of landelijk. Deze voorkeuren ....	Landelijk onderzoek wijst uit dat de voorkeuren van woningzoekenden met name uitgaan van meer uitgesproken woonmilieus: bij uitstek stedelijk, groen-suburbaan en wonen op een 'kleinere schaal' (kleinstedelijk, dorps of landelijk). Door hun ligging in het Groene Hart bieden Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop volop mogelijkheden om in deze behoefte te voorzien. Deze voorkeuren ....
6.5 Wonen in stad en land – Tabel 1		Tabel 1 Netto woningbouwopgave per gemeente 2000-2019	<i>De tabel wordt vervangen door de tabel hieronder</i>

*Tabel 1 Netto woningbouwopgave per gemeente 2000-2019*

<b>gemeente</b>	<b>Gerealiseerd 2000-2009</b>	<b>Plancapaciteit 2010-2019</b>	<b>Rest taakstelling 2010-2019</b>	<b>Totaal taakstelling 2000-2019</b>
Alphen aan den Rijn	2.446	3.230	3.250	5.696
Hillegom	480	1.369	1.017	1.497
Kaag en Braassem	792	2.226	1.813	2.605
Katwijk	2.421	6.281	5.884	8.305
Leiden	2.171	3.875	3.606	5.777
Leiderdorp	862	802	715	1.577
Lisse	835	655	440	1.275
Nieuwkoop	620	1.623	989	1.609
Noordwijk	929	2.607	1.997	2.926
Noordwijkerhout	595	1.029	768	1.363
Oegstgeest	1.063	1.565	1.345	2.408
Rijnwoude	297	109	871	1.168
Teylingen	1.665	1.615	1.228	2.893
Voorschoten	993	1.097	968	1.961
Zoeterwoude	65	419	402	467
Holland Rijnland	16.234	28.502	25.293	41.527

bron:

- 2000-2009: CBS, woningvoorraad aan het einde periode minus voorraad aan het begin van de periode
- plancapaciteit: opgave Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Rijnwoude (11 mei 2011)
- plancapaciteit: opgave overige gemeenten voor RSV, aug. 2009 minus gerealiseerd 2008 en 2009

6.6 De sociale agenda in ruimtelijke context – Onderwijs	76	... op de vraag vanuit het regionale bedrijfsleven (bio-science, horeca, Greenport en de zorg) ...	... op de vraag vanuit het regionale bedrijfsleven (bio-science, horeca, Greenports en de zorg) ...
6.6 De sociale agenda in	76	... universitair onderzoekscentrum in	... universitair onderzoekscentrum in Lisse tussen de

ruimtelijke context – Onderwijs		Lisse tussen de bollenbedrijven. De regio schat ...	bollenbedrijven. In de gemeente Nieuwkoop is de Groene Hart Academie gevestigd. Hierin werken de gemeente Nieuwkoop, Hogeschool InHolland, IPC Groene Ruimte en het Wellantcollege samen. Het doel van de Groene Hart Academie is een vraagbaak zijn voor zowel de praktijk als het onderwijs in de groene en openbare ruimte. De academie brengt kennis en expertise in het Groene Hart bij elkaar, beantwoordt vragen en creëert nieuwe ideeën en kennis. De regio schat ...
6.6 De sociale agenda in ruimtelijke context – <i>Invoegen na paragraaf 'Sport en recreatieve voorzieningen' kopje 'Kleine kernenproblematiek'</i>	76	--	<i>Kleinekernenproblematiek</i> De gemeenten Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Rijnwoude hebben te kampen met kleinekernenproblematiek: de voorzieningen in kleine kernen kunnen de concurrentie met voorzieningen in de stad niet aan, waardoor er te weinig draagvlak is om de voorzieningen in stand te houden. Hierdoor wordt de leefbaarheid in kleine kernen bedreigd. Het op peil houden van de leefbaarheid in kleine kernen in de regio is een speerpunt.
6.7 Economische versterking – Doel:	78	... en gevestigde clusters (Greenport) waarin de regio uitblinkt ...	... en gevestigde clusters (Greenports) waarin de regio uitblinkt ...
6.7 Economische versterking – De keuzes van Holland Rijnland om de economische structuur te versterken zijn:	78	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Excelleren in de zaken waarin de regio goed is en zich onderscheidt (life science cluster, space science cluster, Greenport en toerisme (inclusief zakelijk congresterisme))</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Excelleren in de zaken waarin de regio goed is en zich onderscheidt (Life Science-cluster, Space Science-cluster, Greenports en toerisme (inclusief zakelijk congresterisme)).</li> </ul>
	79	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Herstructurering, concentratie en (beperkte) uitbreiding van glastuinbouw</li> <li>• Geen uitbreiding veeteelt in de Bollenstreek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Herstructurering, concentratie en (beperkte) uitbreiding van glastuinbouw.</li> <li>• Ontwikkeling van 200 hectare duurzame glastuinbouw Nieuwkoop.</li> <li>• Geen uitbreiding van veeteelt in de Bollenstreek</li> </ul>
6.7 Economische versterking –	79	... met enkele niches (bio science en space science) en gevestigde	... met enkele niches (Bio Science en Space Science) en gevestigde clusters (Greenports) waar de regio in

Strategie		clusters (Greenport) waar de regio in uitblinkt.	uitblinkt.
6.7 Economische versterking	80	In totaal gaat het om 143 hectare inclusief 19 hectare aan Greenport gerelateerde terreinen (zie tabel 2).	In totaal gaat het om 183 hectare inclusief 29 hectare aan Greenport-gerelateerde terreinen (Delfweg en Florapark II, zie tabel 2).
6.7 Economische versterking – Tabel 2	81	--	<i>Wijzigingen zie tabel hieronder</i>

Tabel 2 Doelstelling nieuwe bedrijventerreinen Holland Rijnland

Gemeente	Locatie	Thema	Netto omvang
Alphen aan den Rijn	Steekterpoort I + II	Gemengd	25 ha
Kaag en Braassem	Drechthoek II	Gemengd	5 ha
Rijnwoude	Barre Polder	Gemengd	18 ha
	Prinsenschouw	Gemengd	11 ha
	Totaal		183 ha

Bron:

- opgave gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Kaag en Braassem en Rijnwoude: mei 2011.
- opgave overige gemeenten RSV juni 2009.

6.7 Economische versterking – Greenport	82	<i>(kopje) Greenport</i>	<i>Greenport Duin- en Bollenstreek</i>
6.7 Economische versterking – Invoegen tussen paragrafen 'Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek' en 'Glastuinbouw buiten de Greenport' kopjes 'Greenport Aalsmeer' en 'Greenport regio Boskoop'	84	--	<i>Greenport Aalsmeer</i> De Greenport Aalsmeer is een uniek economisch en maatschappelijk cluster van wereldformaat. In Holland Rijnland zijn de gemeenten Kaag en Braassem en Nieuwkoop onderdeel van de Greenport Aalsmeer. Het cluster biedt direct en indirect werkgelegenheid aan 45.000 werknemers. En draagt fors bij aan het jaarlijkse overschot op de nationale betalingsbalans. Nationaal, en zeker in de internationale sierteeltwereld, is 'Aalsmeer' een begrip. Zo'n 60 procent



			<p>van de Nederlandse bloemen- en plantenexport van ruim 5 miljard euro komt uit Aalsmeer. Om de sterke positie in de toekomst verder te versterken en uit te bouwen, heeft de Greenport Aalsmeer op vijf terreinen haalbare doelstellingen geformuleerd om deze ambitie te concretiseren. Dit gaat gepaard met een strategische aanpak om die doelstellingen te bereiken. Deze vijf terreinen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bereikbaarheid: verbetering van de bereikbaarheid is doorslaggevend voor het functioneren van de Greenport Aalsmeer als logistieke draaischijf.</li> <li>2. Ruimte: de Greenport Aalsmeer spant zich in om ondernemers ruimte te bieden om te ondernemen.</li> <li>3. Energie en milieu: de Greenport Aalsmeer ziet de zorg voor het milieu als haar <i>license to produce</i> én als kans voor nieuwe vormen van ondernemerschap. De Greenport Aalsmeer wil (internationaal) toonaangevend zijn op het gebied van duurzaamheid in de glas- en tuinbouw.</li> <li>4. Kennis, innovatie, onderwijs en arbeidsmarkt: de Greenport Aalsmeer streeft ernaar continu nieuwe logistieke en ruimtelijke concepten, productiemethoden en duurzame technologieën te ontwikkelen.</li> <li>5. Organisatie, positionering en imago: de Greenport Aalsmeer zet zich in voor een intensieve samenwerking tussen de betrokken publieke en private partijen. Door binnen de regio initiatieven te</li> </ol>
--	--	--	--

			<p>bundelen en nieuwe projecten op elkaar af te stemmen, wordt toegevoegde waarde gecreëerd binnen de Greenport Aalsmeer.</p> <p><i>Glastuinbouw in de Greenport Aalsmeer</i>          Het tuinbouwgebied Braassemerland in de gemeente Kaag en Braassem krijgt een woonfunctie. Daardoor telt het deze gemeente vier kassengebieden. Deze vier gebieden zijn aangewezen als duurzame concentratiegebieden voor de glastuinbouw. De sleutel voor de toekomst van de glastuinbouw in Kaag en Braassem ligt in modernisering van de bestaande gebieden, uitbreiding met nieuwe ruimte en verbreding van activiteiten. Gelet op de relatie met de Greenport Aalsmeer is uitbreiding van het kassengebied kansrijk te noemen. Er is gelegenheid voor structuurversterking en -verbreding, met inbegrip van ruimte voor nieuwe bedrijven.</p> <p>In de gemeente Nieuwkoop ligt het 135 hectare grote glastuinbouwgebied Noordse Buurt tussen de natuurgebieden rond de Nieuwkoopse Plassen en de Kromme Mijdrecht. Vanwege verouderde kassen en de kleinschaligheid van het gebied zullen de kassen worden gesaneerd. Het doel van de sanering is om de Noordse Buurt te ontwikkelen tot een hoogwaardig natuurgebied. Tuinders die dat willen kunnen hun bedrijf voortzetten in het nieuwe glastuinbouwgebied Nieuw Amstel Oost. Dit gebied is circa 200 hectare groot en</p>
--	--	--	---

			<p>is gelegen in het noordwesten van de gemeente Nieuwkoop. Door tegelijk verouderde bedrijven te saneren en bedrijven te verplaatsen uit met name de Noordse Buurt, wordt in Nieuwkoop 300 hectare verouderde glastuinbouw in 2008 vervangen door 200 hectare duurzaam glas in 2040.</p> <p><i>Greenport regio Boskoop</i>                  Rijnwoude is onderdeel van de Greenport regio Boskoop . Binnen de Greenport regio Boskoop zijn nieuwe teeltmethoden in ontwikkeling en wordt de handelsfunctie nog sterker. Een deel van de bedrijven gaat over van vollegrondsteelt naar de pot- en containerteelt (footloose). De Greenport regio Boskoop heeft in het teeltgebied al geruime tijd te maken met zilte kwel, verzilting van het oppervlaktewater en zoetwatertekort. Terwijl er voor sierteelt juist een grote vraag is naar schoon en zoet water. Beide aspecten zijn mede aanleiding voor de herstructurering die in gang wordt gezet. Daarnaast gaat het ook om een beter ontsluiting van het gebied. De aanleg van een westelijke randweg Waddinxveen is daarbij belangrijk. Met de herstructurering wordt gestreefd naar een aantrekkelijk werklandschap waarbinnen het internationaal belang van deze greenport zich verder duurzaam kan ontwikkelen en verrommeling van het landschap wordt tegengegaan. Het meest intensieve onderdeel van de Greenport is</p>
--	--	--	--

			de concentratie van kennis, handel en intensieve niet-grondgebonden productie op het pot- en containerteeltterrein (PCT). Onderdeel van de herstructurering kan betekenen dat er, voor behoud van de Greenportfunctie, ruimte komt voor de meer intensieve pot- en containerteelt. Dit is mogelijk door het PCT-complex met 170 hectare uit te breiden in westelijke richting tot aan de Middelweg (Hazerswoude-Dorp).
6.7 Economische structuurversterking – Glastuinbouw buiten de Greenport	85	<p><i>Glastuinbouw buiten de Greenport</i></p> <p>Naast de glastuinbouw van de Greenport kent de regio hier buiten ook glastuinbouwgebieden. Met name in de gemeenten Kaag en Braassem en Voorschoten. De glastuinbouw van de gemeente Voorschoten ter plaatste van de Duivenvoordecorridor zal verdwijnen. Er komt beperkt woningbouw terug in de stijl van de bestaande boerderijen en landhuizen in het gebied. Het tuinbouwgebied Braassemerland krijgt een woonfunctie. Daardoor telt het voormalige Alkemade drie kassengebieden. Deze drie gebieden zijn aangewezen als duurzame concentratiegebieden voor de glastuinbouw. De sleutel voor de toekomst van de glastuinbouw in Kaag en Braassem ligt in modernisering van de bestaande gebieden en uitbreiding met nieuwe ruimte en verbreding van activiteiten. Gelet op de relatie met de Greenport Aalsmeer is uitbreiding van het kassengebied kansrijk te noemen. Er is gelegenheid voor structuurversterking</p>	<p><i>Glastuinbouw buiten de Greenports</i></p> <p>Naast de glastuinbouw van de drie Greenports kent de regio hierbuiten ook enkele glastuinbouwgebieden, zoals in Voorschoten. De glastuinbouw in de gemeente Voorschoten ter plaatste van de Duivenvoordecorridor zal verdwijnen. Er komt beperkte woningbouw voor terug in de stijl van de bestaande boerderijen en landhuizen in het gebied.</p>

		en -verbreding binnen de bestaande glastuinbouwgebieden in het voormalige Alkemade, met inbegrip van ruimte voor nieuwe bedrijven.	
6.7 Economische structuurversterking – Woningbouw en arbeidsplaatsen	87	Voornameijk de economie in de Duin- en Bollenstreek is gebaat bij ...	Voornameijk de economie in de Greenports is gebaat bij ...
	87	De gemeenten in de Duin- en Bollenstreek bekijken de mogelijkheden ...	De gemeenten in de Greenports bekijken de mogelijkheden ...

2.7 Proces en procedures

	pagina	Huidige tekst RSV	Wijzigen in:
7.4 Proces eerste partiële herziening (nieuw)	91	--	<p><b>7.4 Proces eerste partiële herziening</b></p> <p>Op 1 april 2010 hebben de gemeenten van de voormalige regio Rijnstreek zich aangesloten bij de regio Holland Rijnland. Dit heeft geleid tot de eerste partiële herziening van de Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland.</p> <p>Vertegenwoordigers van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop, Rijnwoude en van Holland Rijnland hebben het conceptontwerp van de eerste partiële herziening opgesteld. Vervolgens is het conceptontwerp ter advies voorgelegd aan de Ambtelijke Adviesgroep (AAG) Ruimte en de portefeuillehoudersoverleggen Ruimte, Verkeer &amp; Vervoer en Economische Zaken.</p> <p>Het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland heeft het ontwerp eerste partiële herziening vastgesteld en vrij gegeven voor zienswijzen. Conform de gemeenteschappelijke regeling Holland Rijnland en de inspraakverordening is het document twaalf weken ter inzage gelegd. De gemeenteraden van de gemeenten in Holland Rijnland en andere betrokken partijen konden in deze periode hun zienswijzen indienen. De resultaten uit de inspraak en de beschouwingen zijn verwerkt in een Nota van Beantwoording en Wijzigingen. Deze is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland.</p> <p>De eerste partiële herziening is tot slot als integraal onderdeel van de Regionale</p>

---

			StructuurVisie 2020 Holland Rijnland vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland.
--	--	--	--

3 Wijzigingen Bijlagen: Referenties en Kaarten

	pagina	Huidige tekst RSV	Toevoegen
Referenties	93	--	Gemeente Nieuwkoop: Nieuwkoop 2040, gemeentelijke structuurvisie; Gemeente Nieuwkoop: Detailhandelsnota 2020; Gemeente Nieuwkoop: Toeristisch beleidsplan Nieuwkoop 201-2020; Gemeente Nieuwkoop: gemeentelijk verkeer- en vervoersplan; Gemeente Nieuwkoop: woonvisie Nieuwkoop (concept); Gemeente Rijnwoude: samengestelde structuurvisie gemeente Rijnwoude 2008; Provincie Zuid Holland, gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven, Leiden, Leiderdorp, Rijnwoude en Zoeterwoude en het Hoogheemraadschap van Rijnland: Focus Oude Rijn, Transformatievisie 2020; Gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Rijnwoude: Landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek; Provincie Zuid-Holland: Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland; Provincie Zuid-Holland: Nota operationalisering Openbaar Vervoer 2007-2020; Gemeente Kaag en Braassem: Alkemade ruim gezien structuurvisie 2020; Gemeente Kaag en Braassem: Structuurvisie Gemeente Jacobswoude; TenneT: Planologische kernbeslissing 380kV; Ministerie van Verkeer en Waterstaat: Luchthaven Indelingsbesluit Schiphol; Gemeenten Rijnwoude, Boskoop, Waddinxveen en Reeuwijk: ISV Greenport regio Boskoop

*Visiekaart*

- regiogrenzen aanpassen
- de visiekaart wordt gemaakt op basis van de deelkaarten en wijzigingen in de tekst

*Kaart groen – blauw, natuur en ecologie*

- regiogrenzen aanpassen
- titel gewijzigd in: groen – blauw, natuur en recreatie
- EHS-gebieden aangevuld
- Nationaal Landschap Groene Hart toegevoegd
- Bestaande en geplande natuurgebieden aangevuld

*Kaart groen – blauw, water*

- regiogrenzen aanpassen
- zoekgebied waterberging ten oosten van Leiderdorp aangepast
- zoekgebieden waterberging Rijnwoude toegevoegd
- zoekgebied waterberging Nieuwkoop toegevoegd

*Kaart mobiliteit, weginfrastructuur*

- regiogrenzen aanpassen
- Maatregelen middengebied Duin- en Bollenstreek toegevoegd, zoekgebieden NOG ten zuiden van Hillegom en bij Teylingen verwijderd
- Capaciteitsverruiming corridor N207 toegevoegd
- Alphense Rondweg toegevoegd
- Tunnel Hazerswoude Dorp (N209) toegevoegd

*Kaart mobiliteit, openbaar vervoer*

- regiogrenzen aanpassen
- tracé RijnGouwelijk-Oost toegevoegd
- Regionet OV uitgebreid
- Geplande transferia Nieuwkoop toegevoegd
- Kansrijke P&R-locatie Alphen aan den Rijn toegevoegd

*Kaart mobiliteit, fietspaden*

- regiogrenzen aanpassen
- fietspadennetwerk aangevuld
- fietsroute 'nader uit te werken' bij Voorschoten gewijzigd in 'aan te leggen'

*Kaart wonen, woningbouwlocaties*

- regiogrenzen aanpassen
- aangepast op basis van woningbouwmonitor Provincie Zuid-Holland 2011
- zoekgebied Gnephoek (Alphen aan den Rijn) toegevoegd

*Kaart economie, bedrijventerreinen*

- regiogrenzen aanpassen
- titel gewijzigd in: Economie, Bedrijven en glastuinbouw
- aangepast op basis van GIS-bestand bedrijventerreinen Provincie Zuid-Holland
- glastuinbouwlocaties toegevoegd
- pot- en containerteelt toegevoegd



- perifere detailhandel vestigingslocaties toegevoegd

*Kaart economie, kantorenlocaties*

- regiogrenzen aanpassen
- toegevoegd: stationsomgeving Alphen aan den Rijn >50.000 m<sup>2</sup>
- toegevoegd: bij N11 <10.000 m<sup>2</sup>
- toegevoegd: Henri Dunantweg <10.000 m<sup>2</sup>
- locatie op gemeentegrens Leiden en Zoeterwoude in tweeën gesplitst

## 5. Proces en procedures

De ontwerp partiële herziening inclusief kaarten wordt ter advies voorgelegd aan de AAG Ruimte en de PHO's Ruimte, V&V en EZ. Het Dagelijks Bestuur stelt het document vast en geeft het vrij voor zienswijzen.

Conform de gemeenteschappelijke regeling Holland Rijnland en de inspraakverordening wordt het document (minimaal) dertien weken ter inzage gelegd en kunnen de raden en andere betrokken partijen zienswijzen indienen. Vervolgens wordt een Nota van beantwoording en wijzigingen opgesteld. Deze wordt vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland.

De eerste partiële herziening wordt tenslotte als integraal onderdeel van de RSV vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland.